

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Vláda Slovenskej republiky predkladá na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky návrh zákona o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (ďalej len „návrh zákona“).

Vládny návrh zákona reaguje na potrebu transponovania smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (ďalej len „smernica (EÚ) 2020/1828“) do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Vládny návrhom zákona sa do právneho poriadku Slovenskej republiky preberá smernica (EÚ) 2020/1828, ktorou sa ruší smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES, ktorá umožňovala oprávneným subjektom podávať žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov najmä na účely upustenia od porušenia práva Únie alebo zákazu porušenia práva Únie poškodzujúceho kolektívne záujmy spotrebiteľov. V uvedenej (predošlej) smernici sa však nedostatočne riešili výzvy týkajúce sa presadzovania spotrebiteľského práva, preto bola nahradená novou smernicou (EÚ) 2020/1828. Problémom je, že niektoré členské štáty nemajú zavedený žiadny procesný mechanizmus pre kolektívne žaloby o vydanie nápravných opatrení, čo znižuje dôveru spotrebiteľov a podnikov vo vnútorný trh a ich schopnosť pôsobiť na vnútornom trhu. Preto sa pristúpilo k prijatiu novej smernice (EÚ) 2020/1828, ktorá tento problém odstraňuje. Cieľom transponovanej smernice (EÚ) 2020/1828 je zaistiť, aby spotrebiteľia vo všetkých členských štátoch mali k dispozícii aspoň jeden účinný a efektívny procesný mechanizmus pre žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a zvýšiť tak dôveru spotrebiteľov, posilniť ich postavenie pri uplatňovaní ich práv, priviesť k spravodlivejšej hospodárskej súťaži a vytvoriť rovnaké podmienky pre obchodníkov pôsobiacich na vnútornom trhu.

Vládny návrh zákona má ambíciu zabezpečiť potrebnú rovnováhu medzi zlepšujúcim sa prístupom spotrebiteľov k spravodlivosti a poskytnutím primeraných záruk pre obchodníkov pred zneužívaním sporov, ktoré by neodôvodnene bránili podnikom vykonávať činnosť na vnútornom trhu. Navrhovaná právna úprava v niektorých prípadoch prekračuje minimálne požiadavky transpozície smernice (EÚ) 2020/1828, ktoré však predkladateľ vyhodnotil vo väčšine prípadov ako pozitívny goldplating.

Obsahovo sa návrh zákona zameriava na tieto požiadavky vyplývajúce z transpozície smernice (EÚ) 2020/1828:

1. zaviesť účinný a efektívny spôsob ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ktorý by oprávneným osobám umožnil konať s cieľom zabezpečiť, aby obchodníci dodržiavali príslušné ustanovenia práva Únie a prekonať prekážky, ktorým čelia spotrebiteľia v rámci individuálnych žalôb,
2. zabezpečiť potrebnú rovnováhu medzi zlepšujúcim sa prístupom spotrebiteľov k spravodlivosti a poskytnutím primeraných záruk pre obchodníkov pred zneužívaním sporov, ktoré by neodôvodnene bránili podnikom vykonávať činnosť na vnútornom trhu (s cieľom zabrániť zneužívaniu žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov sa zavádza mechanizmus zabraňujúci duplicitné priznávanie sankčných náhrad škody a stanovujú sa pravidlá týkajúce sa určitých procesných aspektov, ako napríklad prihlasovanie spotrebiteľov do konania, tiež sa stanovuje systém sankcií a odmien, a pod.),

3. umožniť oprávneným osobám podávať žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov s cieľom chrániť kolektívne záujmy spotrebiteľom.

K najzásadnejším zmenám, ktoré zákon prináša, patria:

1. zavedenie rovnakých kritérií pre oprávnené osoby, ktoré sú po ich splnení vedené v zozname na účely podávania vnútroštátnych aj cezhraničných žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov;
2. zavedenie systému opt-in (formou prihlášok zo strany spotrebiteľov k žalobnému zámeru) v konaní o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov;
3. zavedenie možnosti účasti spotrebiteľa v konaní za jednorazový poplatok (vo výške dvadsať eur);
4. zavedenie pravidla, že neúspešná strana znáša trovy konania, s výnimkou spotrebiteľa – toto je možné len výnimočne (v dôsledku úmyselného konania alebo konania z nedbanlivosti zo strany spotrebiteľa), ale so súčasným zmäkčením zákona pre oprávnené osoby v prípade dôvodu hodného osobitného zreteľa;
5. zavedenie informačnej povinnosti voči spotrebiteľom zo strany ministerstva a oprávnených subjektov (o oprávnených subjektov, o žalobách, a pod.);
6. zavedenie povinnej konzultácie oprávnenej osoby, orgánu dohľadu alebo samoregulačného orgánu pred podaním žaloby o abstraktnej kontrole s dotknutým obchodníkom s cieľom dosiahnuť, aby tento upustil od porušovania právnych predpisov;
7. zavedenie fikcie, že rozhodnutie súdu/správneho orgánu ktoréhokoľvek členského štátu o existencii porušenia kolektívnych záujmov spotrebiteľov môžu použiť strany konania ako dôkaz na účely akejkoľvek ďalšej žaloby proti tomu istému obchodníkovi pre ten istý postup;
8. zavedenie systému sankcií (v prípade porušenia zákona) a odmeňovania (v prípade úspechu v konaní).

Vládny návrh zákona nebude mať vplyv na rozpočet verejnej správy, vplyvy na životné prostredie, vplyvy na služby pre občana, vplyvy na informatizáciu spoločnosti ani vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Návrh zákona bude mať sociálne vplyvy a vplyvy na podnikateľské prostredie.

Vládny návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K čl. I

(zákon o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov)

K § 1 (Predmet úpravy)

V ustanovení § 1 sa vymedzuje predmet úpravy zákona, ktorým sú niektoré právne vzťahy súvisiace s podávaním žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov oprávnenými osobami ako aj niektoré pravidlá uplatňovania tohto mechanizmu. Cieľom zákona je zaistiť, aby spotrebiteľia mali k dispozícii účinný a efektívny procesný mechanizmus pre žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, a aby jeho dostupnosť zvýšila dôveru spotrebiteľov, posilnila ich postavenie pri uplatňovaní ich práv, prispela k spravodlivejšej hospodárskej súťaži a vytvorila rovnaké podmienky pre obchodníkov pôsobiacich na vnútornom trhu. Žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov by mali predstavovať účinný a efektívny spôsob ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov a mali by oprávneným osobám umožniť konať s cieľom zabezpečiť, aby obchodníci dodržiavali právne normy/nástroje na ochranu spotrebiteľov a prekonať prekážky, ktorým čelia spotrebiteľia v rámci individuálnych žalôb, ako je neistota o ich právach a dostupných procesných mechanizmoch, psychologické zdráhanie sa konať a záporná bilancia, pokiaľ ide o očakávané náklady v súvislosti s prínosmi individuálnej žaloby. Preto zákonodarca zvolil možnosť čo najväčšej dostupnosti zavádzaného mechanizmu pre spotrebiteľov (ide o minimálny poplatok vo výške dvadsať eur za vstup do konania) ako aj pre oprávnené osoby (oslobodenie od súdneho poplatku na začiatku procesu) tak, aby boli motivovaní zapojiť sa do tohto procesu.

K § 2 (Rozsah pôsobnosti)

V § 2 zákona sa upravuje rozsah jeho pôsobnosti. Ide o žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov vo veci porušenia ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa a právne záväzných aktov Európskej únie, ktoré sa týkajú ochrany spotrebiteľa, ak tieto poškodzujú/môžu poškodiť kolektívne záujmy spotrebiteľov. Zákonodarca sa rozhodol ísť cestou nevymenovania konkrétnych právnych nástrojov Európskej únie priamo v zákone, ale použil sa všeobecný pojem „právne záväzné akty Európskej únie“, čím sa dosiahne stav, že pôjde o všetky súčasné aj budúce právne nástroje na úrovni Únie, ktoré sa dotýkajú spotrebiteľov (obdobne mala pristúpiť k transpozícii napr. aj Česká republika). Takýto model zaručí, že v prípade prijatia nového alebo zmeny súčasného nástroja na ochranu spotrebiteľov na úrovni Únie nebude potrebné zakaždým novelizovať predkladaný zákon. Zároveň pre všetkých zúčastnených (súdy, združenia na ochranu spotrebiteľov, atď.) môže ako pomôcka slúžiť príloha č. 1 k Smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1828 z 25. novembra 2020 o žalobách v zastúpení na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov a o zrušení smernice 2009/22/ES (ďalej len „smernica (EÚ) 2020/1828“), kde je uvedený taxatívny zoznam konkrétnych právnych nástrojov alebo dotknutých ustanovení. Zákon sa vzťahuje ako na vnútroštátne tak aj na cezhraničné porušenia právnych predpisov, a to aj v prípadoch, ak sa toto porušenie skončilo pred podaním žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov alebo pred skončením konania o takejto žalobe.

K § 3 (Vymedzenie základných pojmov)

Na účely zákona sa definujú nové pojmy ako spotrebiteľ, obchodník, kolektívny záujem spotrebiteľov, oprávnená osoba, žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (vnútroštátna a cezhraničná), konečné rozhodnutie, nápravné opatrenie a prihlásený spotrebiteľ. Pokiaľ ide o definíciu spotrebiteľa a obchodníka, ide o zosúladenie terminológie v návrhu zákone o ochrane spotrebiteľa (LP/2022/39).

Čo sa týka kolektívneho záujmu spotrebiteľov ide o všeobecný záujem spotrebiteľov, pričom sa má na mysli záujem väčšieho množstva spotrebiteľov, pričom v prípade nápravného opatrenia ide o špecifikovaný záujem istej konkrétnej skupiny spotrebiteľov, ktorej sa toto nápravné opatrenie týka.

Oprávnenou osobou sa rozumie osoba, ktorá zastupuje záujmy spotrebiteľov, pričom bola zapísaná do zoznamu oprávnených osôb, a je teda z tohto titulu spôsobilá/oprávnená podávať vnútroštátne žaloby a cezhraničné žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, alebo osoba, ktorá je určená v inom členskom štáte Európskej únie (ide o cezhraničný prvok) ako osoba oprávnená podávať cezhraničné žaloby.

Žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov môže mať dve podoby:

- a) žaloba o vydanie nápravného opatrenia, ktorú môže podať oprávnená osoba, s cieľom dosiahnuť vydanie nápravného opatrenia, ktoré môže mať rôzne podoby;
- b) žaloba o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, ktorú môže podať oprávnená osoba, ale aj orgán dohľadu (napr. Slovenská obchodná inšpekcia alebo Národná banka Slovenska v rámci dohľadu nad finančným trhom) alebo samoregulačný orgán podľa osobitného predpisu s právnou subjektivitou (týmto orgánom sa rozumie samoregulačný orgán podľa § 128 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, pričom ide o orgán samoregulácie pôsobiaci na území Slovenskej republiky presadzujúci samoregulačný mechanizmus uplatňovaný na základe kódexu správania sa alebo obdobného samoregulačného systému pravidiel správania sa v oblasti poskytovania obsahových služieb. Ide o samoregulačný systém pravidiel, ktorý reguluje osobu, oblasť, činnosť alebo obsahovú službu v pôsobnosti tohto zákona, najmä nevhodnú mediálnu komerčnú komunikáciu, ktorá sa týka napr. alkoholických nápojov alebo sprevádza programy určené pre deti alebo sa v nich uvádza, a týka sa potravín a nápojov obsahujúcich živiny a látky s výživovým alebo fyziologickým účinkom, najmä tuky, soľ alebo sodík a cukry, ktorých nadmerný príjem v celkovej strave sa neodporúča, atď.). Žalobcovia žalujú s cieľom dosiahnuť vydanie rozhodnutia súdu prostredníctvom konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, pričom toto rozhodnutie má horizontálny účinok (erga omnes).

Pokiaľ ide o vnútroštátnu žalobu na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, túto podáva v Slovenskej republike oprávnená osoba zapísaná v zozname vedenom Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“).

Cezhraničnou žalobou sa rozumie žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov podaná v inom členskom štáte Európskej únie ako v členskom štáte, v ktorom bola oprávnená osoba zapísaná do zoznamu, a zároveň je vedená v zozname oprávnených subjektov vedeného Európskou komisiou. Inými slovami, pôjde o žaloby podávané v inom členskom štáte (mimo územia Slovenskej republiky) buď oprávnenou osobou zapísanou v zozname Slovenskej republiky alebo podaná na území Slovenskej republiky inou oprávnenou osobou zapísanou mimo Slovenskej republiky.

Konečným rozhodnutím sa rozumie rozhodnutie, proti ktorému už nemožno podať riadny opravný prostriedok, a teda ide o právoplatné rozhodnutie. Táto definícia je dôležitá aj na účely vzájomného uznávania rozhodnutí vydaných v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov v inom členskom štáte Európskej únie proti tomu istému obchodníkovi pre to isté konanie alebo opomenutie konania, pričom sa považuje za dôkaz o porušení

kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ak sa v konaní (o vydanie nápravného opatrenia) nepreukáže opak.

Jednou z kľúčových definícií je definícia nápravného opatrenia, ktorým sa rozumie opatrenie, ktorým sa obchodníkovi ukladajú rôzne povinnosti, ako napr. poskytnúť prihláseným spotrebiteľom nápravu spočívajúcu v náhrade škody, opravu alebo výmenu produktu, zľavu z kúpnej ceny, vrátenie už uhradenej kúpnej ceny, vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo povinnosť obchodníka ukončiť zmluvný záväzok a vysporiadať so spotrebiteľmi vzájomné nároky plynúce zo zmluvného záväzku. Tiež môže ísť o uloženie povinnosti obchodníka pokračovať v plnení záväzku, ktorý ukončil, napr. ak od spotrebiteľov nemožno spravodlivo požadovať, aby vzhľadom na obsah záväzku alebo výkon práv a povinností obchodníkom zotrvali v záväzkovom vzťahu. Vzhľadom na to, že nejde o uzavretý výpočet, súd bude môcť uložiť aj iné obdobné opatrenie, ktoré bude smerovať k náprave, s jedinou výnimkou - povinnosti úhrady primeraného finančného zadost'učinenia, keďže toto je možné len v individuálnych prípadoch, pričom právny základ uvedeného opatrenia je v § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

K § 4 (Právo na nápravu)

Explicitne sa ustanovuje, že spotrebiteľ, ktorý utrpel ujmu/škodu spôsobenú porušením práva podľa § 2, má právo na nápravu. Zároveň sa zavádza úprava, podľa ktorej priznaniu tohto nároku nebráni, ak spotrebiteľ neuplatnil vadu podľa Občianskeho zákonníka. Ide o ochranu pre prípad neznalosti/nečinnosti spotrebiteľa. Týmto sa zabezpečuje hromadná vykonateľnosť hmotnoprávných práv v časti nárokov. Pokiaľ ide o povahu nárokov, môže ísť napr. o zodpovednosť za vady, pričom nápravným opatrením zo zodpovednosti za vady môže byť napr. oprava, zníženie kúpnej ceny, záväzok trvania spotrebiteľskej zmluvy, a pod. Súd bude vždy aplikovať príslušné hmotné právo a vyhodnocovať osobitosti skutkového stavu.

K § 5 (Zoznam)

K ods. 1

Zoznam oprávnených osôb (zoznam) bude viesť MH SR, čo prirodzene vyplynulo zo súčasnej situácie, keďže už dnes MH SR vedie zoznam združení na ochranu spotrebiteľov. MH SR má teda dlhoročné skúsenosti z uvedenej činnosti a súčasne pozná situáciu združení, keďže s nimi komunikuje, prispieva na ich činnosť formou dotačných schém, vykonáva kontrolu dotácií a taktiež organizuje rôzne podujatia/školenia s cieľom zvýšiť úroveň ochrany spotrebiteľov. Preto bolo logickým vyústením prijatie rozhodnutia, že práve MH SR nadviaže na svoju doterajšiu činnosť a vytvorí špeciálny zoznam tých združení, ktoré splnia kritériá a zapoja sa do systému podávania žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov podľa predkladaného zákona.

K ods. 2

Na to, aby mohlo MH SR vypracovať relevantný zoznam, bude čerpať z údajov, ktoré budú obsiahnuté v žiadosti oprávnených osôb/združení. Do zoznamu sa budú zapisovať tieto údaje:

- a) názov a sídlo oprávnenej osoby, adresa na doručovanie, adresa elektronickej pošty, telefónne číslo, identifikačné číslo organizácie, prípadne identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty, ak jej bolo pridelené,
- b) informácia o jazyku, v ktorom oprávnená osoba podáva žaloby na ochranu kolektívnych

záujmov spotrebiteľov.

Súčasne platí, že pokiaľ dôjde k zmene týchto údajov, bude podľa § 7 ods. 3 zákona povinnosťou oprávnenej osoby oznámiť ich MH SR do 15 dní odo dňa, kedy k zmene došlo.

Cieľom uvedenej úpravy je, aby boli spotrebiteľia čo najviac informovaní o subjektoch, ktoré sú spôsobilé podávať tzv. kolektívne žaloby - mali na ne relevantný kontakt ako aj mali informáciu o tom, v akom jazyku sa bude prípadná žaloba podávať. Dôležitou informáciou pre spotrebiteľov a verejnosť bude tiež informácia o dni zápisu a prípadne o dni vyčiarknutia oprávnenej osoby zo zoznamu.

K ods. 3

Podľa navrhovanej právnej úpravy bude platiť, že údaje zapísané v zozname nebude potrebné pred orgánmi verejnej moci preukazovať a budú sa považovať za správne. Toto pravidla bude ale možné prelomiť prostredníctvom námietky v konaní, ktorou bude možné aktivovať súd, aby preskúmal, či je oprávnená osoba spôsobilá na konanie pred ním alebo prostredníctvom podnetu podľa § 8 ods. 3.

K § 6 (Podmienky na zápis do zoznamu)

K ods. 1

Ustanovujú sa podmienky na zápis do zoznamu oprávnených osôb a kritériá pre oprávnené osoby (združenia na ochranu spotrebiteľov), ktoré sa budú uchádzať o podávanie vnútroštátnych a cezhraničných žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Oprávnená osoba, ktorá bude chcieť byť spôsobilá na podávanie vnútroštátnych a cezhraničných žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, bude musieť spĺňať zákonom stanovené kritériá, ktoré budú jednotné pre podávanie oboch druhov žalôb. Zákonodarcu zvolil prístup jednotných kritérií jednak z dôvodu lepšej prehľadnosti právnej úpravy, ako aj z dôvodu stanovenia vyššej náročnosti na subjekty, ktoré budú podávať tieto žaloby a hájiť kolektívne žaloby spotrebiteľov. Keďže pôjde o žaloby, ktoré budú svojim obsahom aj rozsahom veľmi náročné, je primerané mať vyššie nároky, ako sú nároky napr. na združenia, ktoré nezastupujú spotrebiteľov na súdoch. Predkladateľ návrhu zákona očakáva, že kolektívnych žalôb sa chopia združenia na ochranu spotrebiteľov, ktoré už majú značné skúsenosti z hájenia záujmov spotrebiteľov na súdoch a sú na to kapacitne aj odborne vybavené. Tieto osoby budú musieť spĺňať kumulatívne tieto kritériá:

- ide o právnickú osobu, ktorá je zriadená podľa právneho poriadku Slovenskej republiky;
- vykonáva činnosť zameranú na presadzovanie a ochranu záujmov spotrebiteľov – uvedené kritérium sa bude zisťovať z podkladov o doterajšej činnosti združenia s cieľom eliminovať špekulatívne zakladanie združení;
- pôsobí v neziskovom sektore – neziskovosť by v tomto segmente mala byť základnou vlastnosťou činnosti združení, ktoré boli založené za účelom hájenia záujmov práv spotrebiteľov a nie za účelom podnikania a dosahovania zisku; to, že združenia budú napr. čerpať finančné prostriedky prostredníctvom dotačných schém neznamená, že majú ziskový charakter. Inými slovami, primárnym cieľom združení nie je podnikanie, ale ochrana spotrebiteľov. Pokiaľ ide o odmenu, tento príjem podlieha daňovým povinnostiam podľa platných daňových zákonov. Kto je subjektom pôsobiacim v neziskovom sektore treba posudzovať vždy s ohľadom na „neziskový charakter“, ktorým sa rozumie činnosť v podobe zabezpečovania verejnoprospešných aktivít alebo služieb, prípadne zabezpečovanie potrieb svojich členov, pričom i účel založenia týchto subjektov bol iný ako na „dosahovanie zisku“. Právny poriadok Slovenskej republiky explicitne nevymedzuje, ktoré subjekty možno radiť medzi subjekty pôsobiace prevažne v neziskovom sektore, no najčastejšie sa sem radia najmä neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, občianske združenia, nadácie

a neinvestičné fondy, rovnako tak cirkevné organizácie, či školy a školské zariadenia;

- nevedie sa voči nej konkurzné konanie, nie je v konkurze, v reštrukturalizácii alebo nebol proti nej zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku – ide o to, aby sa tzv. kolektívnych žalôb chopili tie združenia, ktoré sú finančne zdravé a dokážu personálne aj materiálne zvládnuť náročnú prípravu a celé konanie týkajúce sa kolektívnej žaloby;
- osvedčí, že pred podaním žiadosti o zápis do zoznamu oprávnených osôb počas 12 mesiacov skutočne aktívne pôsobila v oblasti ochrany spotrebiteľa – toto kritérium má za cieľ eliminovať vznik špekulatívnych združení, ktoré by nemuseli dlhodobu/dlhodobejšie sledovať ciele ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, preto sa požaduje trvanie činnosti v danej oblasti minimálne jeden rok, ako aj preukázateľné vykonávanie ochrany spotrebiteľov počas tejto doby. Formy overovania budú rôzne, napr. na preukázanie pôsobenia v neziskovom sektore môžu slúžiť stanovky združenia, ďalej preverenie personálnej štruktúry, predošlých úspešných súdnych/mimosúdnych sporov, preverenie skutočne vyriešených problémov spotrebiteľov. Za ochranu záujmov spotrebiteľov sa nebude považovať napr. zdieľanie článkov na facebooku, neodborne poskytnuté „rady“ spotrebiteľom, a pod.;
- je nezávislá a neovplyvňujú ju osoby, ktoré majú ekonomický záujem na podaní žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, s výnimkou spotrebiteľov, a to aj v prípade financovania tretími stranami a prijala opatrenia podľa odseku 3 písm. b) – nezávislosť združenia je veľmi dôležitým faktorom, ktorý by v prípade opaku mohol zásadným spôsobom ovplyvniť (negatívny) výsledok žaloby pre spotrebiteľov;
- nebola v posledných 12 mesiacoch vyčiarknutá zo zoznamu, okrem vyčiarknutia podľa § 8 ods. 1 – predkladateľ uvedenú úpravu nepovažuje za goldplating, ale ide o opatrenie, ktorým sa snaží zaviesť konzekvenciu, aby niekto, kto bol vyčiarknutý, nemohol vzápätí podať žiadosť na zápis a ďalej okamžite a „beztrestne“ fungovať. Ide o nastavenie obdobia, počas ktorého sa nemôže bez ďalšieho znovu uchádzať o postavenie oprávnenej osoby aj napriek tomu, že bol v posledných 12 mesiacoch vyčiarknutý zo zoznamu (okrem prípadu na vlastnú žiadosť) čo v podstate kopíruje úpravu, podľa ktorej má preukázať, že pôsobil v oblasti ochrany spotrebiteľov počas 12 mesiacov;
- má zverejnené jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom najmä na svojom webovom sídle informácie preukazujúce, že spĺňa kritériá uvedené v písmenách a) až g) a informácie o zdrojoch svojho financovania, o svojej organizačnej, riadiacej a členskej štruktúre, zákonom účele a o svojich činnostiach – dodržanie tejto informačnej povinnosti zo strany združenia je veľmi dôležitým prvkom pre informovanie ako aj vyššie uvedomenie si svojich práv spotrebiteľov, ktorí takto dostanú možnosť zapojiť sa do tzv. kolektívnych žalôb, ale aj oboznámiť sa so subjektom/združením, ktorý by mohol ich práva obhajovať a zastupovať ich v súdnom konaní.

Všetky vyššie uvedené kritériá bude musieť oprávnená osoba spĺňať kumulatívne a po celú dobu svojej existencie, a teda už strata spĺňania podmienok podľa či i len jedného kritéria bude mať za následok vyčiarknutie subjektu zo zoznamu oprávnených osôb (§ 8 ods. 2).

K ods. 2

Osoba, ktorá sa bude uchádzať o zápis v zozname, bude môcť podať MH SR žiadosť o zápis do zoznamu oprávnených osôb, pričom na to, aby uspela a bola do neho zapísaná, bude musieť jeho žiadosť obsahovať okrem údajov podľa odseku 1 aj údaje podľa § 5 odseku 2, a teda názov a sídlo žiadateľa, adresa na doručovanie, adresa elektronickej pošty, telefónne číslo a identifikačné číslo organizácie, prípadne identifikačné číslo pre daň z pridanej hodnoty, ak jej bolo pridelené a informácia o jazyku, v ktorom oprávnená osoba podáva žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Podmienky na zápis podľa odseku 1 písm. a) až c) bude žiadateľ preukazovať formou čestného vyhlásenia.

K ods. 3

Žiadateľ uchádzajúci o zápis do zoznamu bude musieť v rámci žiadosti vo forme prílohy osvedčiť/predložiť nasledovné skutočnosti/podklady:

a) správu o činnosti za predchádzajúci rok, ktorá preukazuje splnenie podmienky podľa odseku 1 písm. e) – na to, aby bolo zrejmé, že žiadateľ/združenie je pripravený a kompetentný na podávanie žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov sa vyžaduje správa o činnosti za predošlý rok, z ktorej bude možné posúdiť, či počas jedného roka preukázateľne aktívne pôsobil v oblasti ochrany spotrebiteľa, čo je minimálnym predpokladom, aby zvládol náročné podanie a následné konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov;

b) informácie o opatreniach, ktoré žiadateľ prijal na zabránenie vplyvu osôb, ktoré majú ekonomický záujem na podaní žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ako aj opatrenia na zabránenie konfliktu záujmov medzi záujmom žiadateľa, záujmom poskytovateľov jeho financovania a záujmami spotrebiteľov, ktoré preukazujú splnenie podmienky podľa odseku 1 písm. f), vrátane zmlúv o úvere alebo obdobnom plnení, ktoré úveru hospodársky zodpovedá, ktoré žiadateľ uzavrel (vrátane všetkých príloh a dodatkov). Nezávislosť združenia je veľmi dôležitým faktorom, ktorý by v prípade opaku mohol zásadným spôsobom ovplyvniť (negatívny) výsledok žaloby pre spotrebiteľov. Uvedené informácie bude postačovať zverejniť na webovom sídle združenia, prípadne ak pôjde o novovznikajúce združenie, bude možné tieto informácie uviesť v zakladajúcich dokumentoch žiadateľa a súčasne ich zverejniť na webovom sídle združenia.

c) dokumenty preukazujúce splnenie podmienok podľa odseku 1 písm. h) – ide o povinnosť predložiť dokumenty, ktoré preukážu, že má zverejnené jednoduchým a zrozumiteľným spôsobom akýmkoľvek vhodnými prostriedkami, predovšetkým na svojom webovom sídle, informácie preukazujúce, že spĺňa kritériá stanovené v písmenách a) až g) a informácie o zdrojoch svojho financovania vo všeobecnosti, o svojej organizačnej, riadiacej a členskej štruktúre, zákonom účele a svojich činnostiach. Dodržanie tejto informačnej povinnosti zo strany združenia je veľmi dôležitým prvkom pre informovanie spotrebiteľov pokiaľ ide o dôveryhodnosť združenia z pohľadu jeho finančnej nezávislosti voči tretím osobám ako aj vyššie uvedomenie si svojich práv spotrebiteľov, ktorí takto dostanú možnosť zapojiť sa do tzv. kolektívnych žalôb, ale aj oboznámiť sa so subjektom/združením, ktorý by mohol ich práva obhajovať a zastupovať ich v súdnom konaní.

K ods. 4

Pre prípad, že by žiadosť o zápis neobsahovala všetky náležitosti podľa odsekov 1 až 3 alebo ak by žiadateľ o zápis v zozname dostatočne nepreukázal splnenie všetkých podmienok pre zápis, MH SR žiadateľa vyzve, aby žiadosť doplnil alebo aby odstránil nedostatky v lehote, ktorá nebude môcť byť kratšia ako 15 dní odo dňa jej doručenia žiadateľovi. Ak by žiadateľ napriek tejto výzve žiadosť v určenej lehote nedoplnil alebo jej nedostatky neodstránil, MH SR žiadosť o zápis zamietne. Týmto postupom sa má zaručiť, že len ten žiadateľ, ktorý splní úplne všetky podmienky stanovené návrhom zákona, bude môcť byť oprávnenou osobou na účely podávania kolektívnych žalôb.

K ods. 5

Ak bude žiadosť o zápis do zoznamu perfektná a úplná a MH SR po jej preskúmaní zistí, že žiadateľ spĺňa všetky podmienky ustanovené návrhom zákona, rozhodne o zápise a žiadateľa zapíše do zoznamu v lehote do 30 dní odo dňa jej doručenia. Rozhodnutie o zápise do zoznamu oprávnených osôb nadobudne právoplatnosť dňom jeho doručenia žiadateľovi. Dňom vykonania zápisu do zoznamu sa žiadateľ stane oprávnenou osobou a bude môcť podávať vnútroštátne aj cezhraničné žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov; taktiež bude mať legitimitu na podanie žaloby smerujúcej ku konaniu o abstraktnej kontrole v

spotrebiteľských veciach.

K § 7 (Zmena údajov zapísaných v zozname)

K ods. 1

Povinnosťou MH SR bude aktualizácia údajov v zozname na základe každej zmeny, ktorá mu bude oznámená alebo ktorá mu bude známa z úradnej činnosti tak, aby bol zoznam čo najaktuálnejší. Pôjde teda o situácie, kedy bude môcť dôjsť k zmene jednak ex offo, na základe oznámenia zo strany zapísanej oprávnenej osoby alebo na podnet osoby, ktorá bude namietat'/spochybňovať oprávnenú osobu vedenú v zozname. Súčasne sa zavádza povinnosť oprávnených osôb poskytnúť ministerstvu súčinnosť potrebnú na overenie správnosti a úplnosti údajov uvedených v zozname.

K ods. 2

MH SR na seba preberá povinnosť raz za päť rokov posúdiť, či oprávnené osoby naďalej spĺňajú kritériá stanovené návrhom zákona; v spojení s odsekom 3 by malo byť zaručené, že údaje v zozname budú aktuálne. Na uvedené bude potrebná spolupráca zo strany oprávnených osôb preto sa zavádza ich povinnosť poskytnúť ministerstvu potrebnú súčinnosť, najmä poskytnúť mu dokumenty preukazujúce spĺňanie podmienok podľa § 6 ods. 1 (kumulatívne kritériá na zápis do zoznamu).

K ods. 3

Zavádza sa povinnosť oprávnenej osoby oznámiť MH SR zmenu údajov, ktoré sa zapisujú do zoznamu, do 15 dní odo dňa, kedy k zmene došlo. Ide o dôležité ustanovenie s poukazom na to, že súd v zásade nezisťuje pravdivosť a aktuálnosť informácií v zozname ale bez ďalšieho vychádza z toho, že tieto sú aktuálne, a teda že oprávnená osoba spĺňa všetky kritériá ako subjekt spôsobilý na podanie kolektívnej žaloby. Nesplnenie tejto povinnosti by mohlo viesť až k vyčiarknutiu povinnej osoby [§ 8 ods. 2 písm. a)].

K ods. 4

Ďalšou z povinností oprávnenej osoby je informačná povinnosť voči MH SR pre prípad, ak prestane spĺňať podmienky na zápis do zoznamu podľa § 5 ods. 1. Súčasne dostane šancu odstrániť tieto nedostatky do 30 dní odo dňa, keď táto skutočnosť nastala, pričom túto lehotu môže MH SR na základe odôvodnenej žiadosti oprávnenej osoby predĺžiť najviac o 30 dní. Ak v tejto lehote oprávnená osoba nedostatky odstráni, zostáva naďalej zapísaná v zozname. V prípade, ak nedostatky neodstráni, bude vyčiarknutá zo zoznamu podľa § 8 ods. 2 písm. a).

K § 8 (Vyčiarknutie zo zoznamu)

K ods. 1 a 5

Zavádza sa povinnosť MH SR vyčiarknúť oprávnenú osobu zo zoznamu na jej písomnú žiadosť, ktorá musí byť doručená MH SR najmenej tri mesiace pred požadovaným dátumom vyčiarknutia. V takom prípade MH SR oprávnenú osobu vyčiarkne ku dňu uvedenému v žiadosti, inak do troch mesiacov odo dňa doručenia žiadosti.

Proti uvedenému rozhodnutiu nebude prípustný opravný prostriedok, keďže ide o vyčiarknutie na žiadosť oprávnenej osoby, teda účastníkovi konania sa v plnom rozsahu vyhovel.

K ods. 2

Ďalšími okolnosťami (okrem na žiadosť oprávnenej osoby podľa odseku 1), kedy MH SR vyčiarkne oprávnenú osobu zo zoznamu, budú, ak

a) prestane spĺňať podmienky na zápis do zoznamu a neodstráni nedostatky v lehote podľa § 7 ods. 4 alebo neposkytne ministerstvu potrebnú súčinnosť podľa § 7 ods. 2 na posúdenie, či naďalej spĺňa podmienky na zápis do zoznamu – pochopiteľným následkom vo forme vyčiarknutia bude okolnosť, ak oprávnená osoba prestane spĺňať čo i len jedno z kritérií (keďže ide o kumulatívnu povinnosť) stanoveným návrhom zákona a tento stav nezmení, prípadne ak nebude poskytovať MH SR súčinnosť potrebnú na zistenie aktuálnosti spĺňania kritérií na účely notifikácie voči Európskej komisii;

b) poruší povinnosť podľa § 11 ods. 6 – ide o naplnenie požiadavky vyplývajúcej zo smernice (EÚ) 2020/1828 (článok 19), ktorá požaduje od členských štátov prijať sankcie voči oprávneným osobám pre prípad, že neplnia povinnosti ustanovené v smernici/návrhu zákona. Ide o sankciu za porušenie informačnej povinnosti voči prihláseným spotrebiteľom, ktorí sú zúčastnení v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, o konečnom rozhodnutí;

c) počas jedného roka opakovane poruší inú povinnosť ako podľa písmena b) – ďalšou z možností vyčiarknutia zo zoznamu bude, ak bude oprávnená osoba opakovane porušovať svoje povinnosti ustanovené návrhom zákona okrem informačnej povinnosti voči spotrebiteľom podľa písmena b), pričom nemusí ísť o situáciu, že opakovane poruší tú istú povinnosť ale bude postačovať, ak poruší dve rôzne povinnosti uložené jej návrhom zákona;

d) je do zoznamu zapísaná na základe nepravdivých alebo nesprávnych údajov uvedených v žiadosti o zápis alebo jej prílohách – prípady nesprávnych alebo nepravdivých údajov, ktoré boli podkladom na zápis, musia byť bezpodmienečne dôvodom na vyčiarknutie zo zoznamu, pretože by išlo o narušenie prezumpcie dôveryhodnosti údajov zapísaných v zozname;

e) je zrušená – v prípade zrušenia oprávnenej osoby je jej vyčiarknutie zo zoznamu logickým následkom;

f) preukázateľne nepostupuje pri svojej činnosti nezávisle a nestranne, alebo svojou nečinnosťou spôsobuje prietahy v konaní – jednou zo zásadných podmienok na to, aby oprávnená osoba spravodlivo a nestranne hájila záujmy všetkých spotrebiteľov v konaní je jej nezávislosť a nestrannosť, ako aj zastupovanie s odbornou starostlivosťou tak, aby nedochádzalo k prietahom v konaní z jej strany, preto ak koná opačne, bude to dôvodom na vyčiarknutie zo zoznamu;

g) požaduje od prihláseného spotrebiteľa inú platbu, ako je úhrada za prihlášku k žalobnému zámeru alebo za odvolanie súhlasu s účasťou na žalobnom zámere – povinnosťou spotrebiteľa bude uhradiť platbu notárovi (20 eur), ktorý ho zaregistruje do Centrálného informačného systému s tým, že pokiaľ spotrebiteľ nebude registráciu realizovať u určeného notára, tak každý iný notár prihlášku odošle priamo tomuto určenému notárovi. Rovnaký postup bude platiť aj pri odhláske od žalobného zámeru, takže určený notár bude mať v zásade priebežne ustálený počet prihlásených spotrebiteľov. Takto bude zabezpečené, aby bol súdu k dispozícii aktuálny zoznam prihlásených spotrebiteľov pre prípad potreby.

h) nekoná v súlade s § 22 ods. 2 – ide o opatrenie, ktoré má zabrániť tomu, aby v prípade úspešne ukončeného súdneho sporu za situácie, že žalovaný (obchodník) bude odmietať plnenie z rozsudku, oprávnená osoba konala v prospech spotrebiteľov tak, aby sa domohli svojich práv, a teda aby podala návrh na vykonanie exekúcie bezodkladne, najneskôr v lehote šiestich mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia.

K ods. 3

Podľa odseku 3 bude môcť ministerstvo vyčiarknuť oprávnenú osobu aj na základe podnetu. Pôjde najmä o situácie, ak niektoré tretie osoby budú mať podozrenie a prípadne aj dôkazy o tom, že oprávnená osoba nekoná v súlade s návrhom zákona, prípadne bola zapísaná do

zoznamu v rozpore s návrhom zákona (napr. na základe nepravdivých informácií), a pod.

K ods. 4

Pokiaľ MH SR vyčiarkne oprávnenú osobu bude povinné v rozhodnutí o vyčiarknutí uviesť dátum jej vyčiarknutia zo zoznamu a toto rozhodnutie zverejniť na svojom webovom sídle. MH SR bude mať povinnosť rozhodnutie o vyčiarknutí oznámiť súdu, ktorý bude mať povinnosť v lehote 60 dní odo dňa tohto oznámenia vyzvať iné oprávnené osoby, aby v konaní pokračovali. Cieľom zákonodarcu pre prípad, že oprávnená osoba vedie na súde konanie na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov je, aby sa toto, pokiaľ to bude možné, nezastavilo, a aby sa konalo ďalej. Ak by sa niektoré oprávnené osoby prihlásili, súd vyberie tú, ktorá sa ako prvá v poradí za týmto účelom prihlásila. Zákonodarca touto úpravou sleduje cieľ, aby nedochádzalo k možným podozreniam, že súd preferuje niektorú z oprávnených osôb. Uvedená úprava zaručí, že systémom „kto prvý príde, ten prvý berie“ bude jednoznačne stanovené, ktorá z oprávnených osôb bude pokračovať v konaní. Súd konanie počas tohto obdobia preruší. Ak táto ďalšia oprávnená osoba vstúpi do konania namiesto oprávnenej osoby, ktorá má byť vyčiarknutá, bude mať povinnosť bezodkladne oznámiť prihláseným spotrebiteľom, že v konaní pokračuje ako nástupca po vyčiarknutej oprávnenej osobe. V súlade so zásadou dosiahnutia kontinuity v konaní je takto stanovená povinnosť pochopiteľná, a to najmä s ohľadom na informačné povinnosti oprávnených osôb voči spotrebiteľom. Súčasne sa zavádza povinnosť vyčiarknutej oprávnenej osoby poskytnúť potrebnú súčinnosť nástupníckej oprávnenej osobe, aby bolo možné v konaní ďalej pokračovať. Zákonodarca počíta aj so situáciou, že žiadna z oprávnených osôb nebude na výzvu MH SR reagovať; v takom prípade súd konanie zastaví.

K ods. 6 a 7

Zavádza sa postup pre prípad vyčiarknutia oprávnenej osoby, kedy je táto povinná vykonať všetky neodkladné úkony v rámci začatých konaní tak, aby nedošlo k prieťahom v konaniach z dôvodu jej nečinnosti alebo k uplynutiu lehoty na podanie opravného prostriedku. Cieľom tejto úpravy je zachovať ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov aj v prípade, že sa bude rozhodovať o vyčiarknutí oprávnenej osoby, ktorá bude mať „rozbehnutú“ kolektívnu žalobu na súde. V spojení s povinnosťou poskytnutia súčinnosti „nástupníckej“ oprávnenej osobe by nemalo dôjsť k poškodeniu záujmov spotrebiteľov v začatom konaní. Zároveň sa zavádza povinnosť oprávnenej osoby, o ktorej vyčiarknutí zo zoznamu bolo rozhodnuté, aby v lehote do 15 dní od vyčiarknutia vrátila prihláseným spotrebiteľom podklady súvisiace so žalobami. To nebude platiť v prípade, ak by iná oprávnená osoba pokračovala v konaní. V takom prípade by vyčiarknutá oprávnená osoba bola povinná poskytnúť podklady súvisiace so žalobami oprávnenej osobe, ktorá bude v konaní pokračovať.

K ods. 8

Zavádza sa povinnosť MH SR, aby v prípade vyčiarknutia oprávnenej osoby podľa odseku 2 písm. b) udelilo súčasne peňažnú pokutu od 50 eur do 500 eur. Ide o naplnenie požiadavky vyplývajúcej zo smernice (EÚ) 2020/1828 (článok 19), ktorá požaduje od členských štátov prijať sankcie voči oprávneným osobám pre prípad, že neplnia povinnosti ustanovené v smernici/ návrhu zákona.

K § 9 (Príslušnosť)

Zákonodarca zvolil postup, kedy určil kauzálnu príslušnosť na konania v sporoch zo žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, pričom určil, že príslušným budú Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre, Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici,

Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne a Mestský súd Košice pre obvody Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove. Odvolacími súdmi budú príslušné krajské sudy, čo vyplýva priamo z právnej úpravy § 34 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého „(1) Ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.“

Ustanovenie troch súdov rozmiestnených na západnom, strednom a východnom Slovensku sa zvolilo z dôvodu lepšej dostupnosti súdov oprávneným osobám.

K § 10

K ods. 1

Smernica (EÚ) 2020/1828 ukladá členským štátom zaručiť, aby podanie žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov jednou oprávnenou osobou voči tomu istému obchodníkovi nebolo prekážkou podaniu žaloby v tej istej veci proti tomu istému obchodníkovi inou oprávnenou osobou zapísanou v zozname alebo inými osobami oprávnenými na podávanie cezhraničných žalôb. Ide o úpravu, ktorá má umožniť prienik oprávnených osôb aj v prípade, že budú z iných členských štátov, vrátane Slovenskej republiky. Inými slovami, aj viaceré oprávnené osoby zapísané v Slovenskej republike budú môcť podať žalobu voči tomu istému obchodníkovi, rovnako tak, ako iné oprávnené osoby zapísané v inom členskom štáte. Uvedené vyplýva aj z definície oprávnenej osoby podľa tohto návrhu zákona. V takýchto prípadoch sa bude musieť súd s týmito situáciami vysporiadať. Právna úprava je nastavená tak, že pokiaľ to povaha veci a okolnosti, za ktorých sa uplatňuje nárok budú umožňovať, súd veci spojí. Ide o pretavenie zásady hospodárnosti v súdnom konaní (čl. 17 CSP).

K ods. 2

Zavádza sa zásada prezumpcie správnosti údajov uvedených vo vnútroštátnom zozname oprávnených osôb ako aj v zozname oprávnených subjektov vedenom Európskou komisiou. Inými slovami, súd bude pri skúmaní podmienok konania v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov vychádzať z údajov v týchto zoznamoch, ktoré bude v zásade považovať za správne. Tým ale nebude dotknuté právo súdu preskúmať, či oprávnená osoba spĺňa kritériá podľa § 6 ods. 1 a je oprávnená na toto podanie. Ide o ochranný mechanizmus, aby bolo možné prelomiť prezumpciu správnosti v údajoch uvedené v zozname.

K ods. 3

Ďalším z prostriedkov prelomenia prezumpcie správnosti údajov uvedených v zozname oprávnených osôb bude právo žalovaného obchodníka uplatniť na súde v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov námietku preskúmania, či oprávnená osoba spĺňa kritériá stanovené v § 6 ods. 1, ktorú bude môcť súd v odôvodnených prípadoch preskúmať. Toto právo môže žalovaný obchodník uplatniť najneskôr do skončenia dokazovania. Ak bude námietka nedôvodná, súd na nebude prihliadať, čo bude musieť odôvodniť v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí. Ak súd zistí, že námietka je dôvodná, konanie bude povinný zastaviť.

K § 11 (Informácie o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov)

K ods. 1

Zavádza sa informačná povinnosť oprávnených osôb vo vzťahu k tretím osobám (najmä k spotrebiteľom), kedy táto bude mať povinnosť zverejniť na svojom webovom sídle

informácie o

a) žalobnom zámere podľa § 15 ods. 1 – táto informácia bude spotrebiteľov oboznamovať so zámerom oprávnenej osoby podať žalobu, kedy v žalobnom zámere budú identifikované viaceré údaje (napr. označenie žalovaného, opis skutkového stavu, návrh nápravného opatrenia, a pod.), na základe ktorých sa budú môcť spotrebiteľia rozhodnúť, či sa zúčastnia plánovanej žaloby;

b) aktuálnom stave žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov podaných na súd – pre spotrebiteľov, či už prihlásených alebo zatiaľ váhajúcich o tom, či sa prihlásia, budú nepochybne dôležitými informácie o tom, aký je aktuálny stav žaloby (čo bude zaujímať všetkých poškodených spotrebiteľov čakajúcich na satisfakciu), a taktiež to bude dôležité pre spotrebiteľov, ktorí sa ešte k žalobe nepripojili, pretože táto možnosť (prihlásiť sa do konania) je ohraničená časovým úsekom do skončenia dokazovania, a

c) výsledkoch konaní o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov uvedených v písmenách a) a b) – údaje o tom, koľko žalôb už oprávnená osoba podala a aj úspešne dokončila môžu mať pre spotrebiteľov relevanciu v tom, aké skúsenosti so žalobami a s akými výsledkami už oprávnená osoba má. Istotne sa spotrebiteľia s väčšou dôverou obrátia na združenie, ktoré už bude mať viaceré skúsenosti s podávaním hromadných žalôb ako aj s ich kladnými výsledkami, a teda ktoré dosiahlo ochranu práv poškodených spotrebiteľov a sankcionovanie obchodníka, ktorý sa správal na trhu nekalo.

d) financovaní žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ktoré oprávnená osoba podala na súd – uvedené informácie napomáhajú jednému z cieľov smernice (EÚ) 2020/1828 a to transparentnému postupu oprávnených osôb bez vplyvu tretích strán – ktorý by mal podliehať verejnej kontrole; uvedením týchto informácií sa jednak zvyšuje transparentnosť združení pokiaľ ide o ich financovanie a súčasne možnosť ich kontroly.

K ods. 2 a 3

Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť oprávnenej osoby bezodkladne informovať MH SR o podaní každej žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, bude mať povinnosť zasielať informácie podľa odseku 1 písmen b) až d) ministerstvu raz ročne vždy do 31. januára. V rámci informačnej povinnosti je dôležité, aby tieto informácie boli aj štatisticky relevantné, a aby bolo možné na základe nich prijať závery o tom, aká je situácia na trhu, pokiaľ ide o ochranu práv spotrebiteľov. Pôjde o informácie, ktoré budú zahŕňať údaje o druhoch žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (a teda, či pôjde o žaloby týkajúce sa vydania nápravného opatrenia alebo abstraktnej kontroly), o porušovaných ustanoveniach právnych predpisov, ktorých sa žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov týka (toto bude dôležité pre monitorovanie správania sa obchodníkov na trhu), a o obchodníkoch, proti ktorým bola podaná žaloba na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov (monitoring obchodníkov porušujúcich kolektívne práva spotrebiteľov má tiež svoj význam jednak pre orgány dohľadu ako aj pre spotrebiteľov samotných).

Vzhľadom na rozsah pôsobnosti návrhu zákona aj na konania o abstraktnej kontrole (ktoré bolo pôvodne transponované na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 110, 1.5.2009) v platnom znení (ďalej len „smernica 2009/22/ES v platnom znení“) do CSP), čo je požiadavka novej smernice (EÚ) 2020/1828 (keďže subsumuje aj pôvodnú smernicu 2009/22/ES v platnom znení), sa rozširuje informačná povinnosť podľa odsekov 2 a 3 aj na orgány dohľadu, ktoré boli pôvodne tiež aktívne legitimované na podanie žaloby o abstraktnej kontrole podľa CSP, budú mať teda aj tieto povinnosť zasielať MH SR raz ročne do 31. januára informácie o žalobách, ktoré podali podľa § 23 ods. 1.

K ods. 4

Zavádza sa povinnosť oprávnenej osoby informovať spotrebiteľov, ktorých sa pripravované alebo prebiehajúce konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov týka, včas a vhodnými prostriedkami tak, aby mali možnosť výslovne vyjadriť svoju vôľu byť zúčastnení v tomto konaní. Uvedené ustanovenie má za cieľ, aby sa čo najväčší počet poškodených spotrebiteľov dozvedel o príprave kolektívnej žaloby alebo o skutočnosti, že už bola podaná na súd. Kolektívne žaloby budú mať zmysel a čo najväčší efekt len vtedy, ak sa ich zúčastní čo najširší okruh spotrebiteľov, ktorí boli poškodení na svojich právach, čo bude mať v konečnom dôsledku pre nekalých hráčov na trhu aj odstrašujúci efekt. Súčasne je potrebné si uvedomiť, že toto ustanovenie nemá slúžiť na šírenie difamujúcich informácií (tak, aby zasahovali do dobrého mena a povesti obchodníka), voči čomu by sa mohol obchodník brániť súdnou cestou, ale má ísť o informovanie čo najširšieho okruhu spotrebiteľov, ktorí sú poškodení obchodníkom tak, aby sa do žaloby zapojila čo najväčšia množina týchto spotrebiteľov.

K ods. 5

Uvedená právna úprava má za cieľ, umožniť súdu na návrh oprávnenej osoby uložiť obchodníkovi povinnosť, aby na vlastné náklady vhodnou formou informoval spotrebiteľov, ktorí sú zúčastnení v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, o konečnom rozhodnutí, ktoré bolo vydané v konaní o vydanie nápravného opatrenia (§ 14) alebo v konaní o abstraktnej kontrole (§ 23), prípadne o schválenom zmieri (§ 20), spôsobom primeraným okolnostiam veci (napr. aj emailom alebo na webovom sídle obchodníka, pokiaľ je takáto forma komunikácie so spotrebiteľmi obvyklá, v praxi zabehnutá, pričom je možné dôvodne predpokladať, že sa dostane do sféry prihlásených spotrebiteľov) a v stanovenej lehote, pričom ak je to vhodné, aby informoval aj jednotlivo každého prihláseného spotrebiteľa. Táto povinnosť nebude platiť v prípade, ak by boli prihlásení spotrebiteľia o konečnom rozhodnutí alebo schválenom zmieri informovaní iným spôsobom.

K ods. 6

V zmysle smernice (EÚ) 2020/1828 (čl. 13 ods. 4) bude informačná povinnosť platiť pre oprávnenú osobu aj v prípade jej neúspechu v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Požiadavky na informácie uvedené v odseku 5 sa teda budú rovnako uplatňovať aj na oprávnenú osobu, pokiaľ pôjde o konečné rozhodnutie o zamietnutí žaloby na vydanie nápravného opatrenia. Je dôležité, aby sa spotrebiteľia dozvedeli nielen o kladnom ale aj o negatívnom výsledku konania na ochranu ich záujmov.

K ods. 7

Dôležitou motiváciou pre oprávnené osoby v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov bude nielen ich odmena v prípade úspechu, ale aj možnosť náhrady trov konania súvisiacich s účelne vynaloženými nákladmi v súvislosti s poskytnutím informácií spotrebiteľom o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Obdobná úprava bude platiť analogicky aj pre obchodníka, čo je upravené vnútornými odkazmi na odseky 5 a 6.

K § 12 (Dokazovanie)

K ods. 1

Pokiaľ ide o dokazovanie, zákonodarca vychádza z premisy, že v oblasti ochrany spotrebiteľov je nielen v hmotnoprávných ale aj v procesnoprávných pravidlách zhmotnená zásada vyššej miery ochrany spotrebiteľov a hájenia ich záujmov. Takto bola nastavená aj úprava konania o abstraktnej kontrole v CSP (§ 301 až § 306 k účinnosti tohto návrhu zákona). Aj s ohľadom na to, že išlo o transpozíciu smernice 2009/22/ES v platnom znení, ktorá je pretavená aj v novej

smernici (EÚ) 2020/1828, ponechávajú sa tieto princípy pre oba druhy konaní (konanie o nápravných opatreniach aj konanie o abstraktnej kontrole). Súd teda môže v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov vykonať aj tie dôkazy, ktoré neboli navrhnuté, ak je to nevyhnutné na rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz pričom ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania sa nepoužijú.

K ods. 2

Zavádza sa úprava, podľa ktorej ak žalobca v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov predloží odôvodnený návrh obsahujúci primerane dostupné skutočnosti a dôkazy, ktoré dostatočne preukazujú odôvodnenosť jeho nároku, môže súd nariadiť žalovanému alebo tretej osobe, aby sprístupnil dôkazy, ktorými disponujú a sú podstatné na rozhodnutie vo veci. Platí, že toto isté právo má voči žalobcovi alebo tretej osobe aj žalovaný. Pokiaľ súd zvolí takýto postup, musí byť návrh na nariadenie sprístupnenia dôkazov na základe primerane dostupných skutočností vymedzený čo najpresnejšie a najkonkrétnejšie.

K ods. 3

Súd pri rozhodovaní o sprístupnení dôkazov zohľadňuje oprávnené záujmy všetkých strán v konaní a dotknutých tretích osôb, primeranosť, dôvernosť informácií a dôvodnosť návrhu na nariadenie sprístupnenia dôkazov. Primeranosť, dôvernosť informácií a dôvodnosť sprístupnenia dôkazov posudzuje súd najmä s ohľadom na mieru, do akej je žaloba alebo procesná obrana podporená dostupnými skutočnosťami a dôkazmi odôvodňujúcimi návrh na nariadenie sprístupnenia dôkazov, ako aj s ohľadom na rozsah sprístupnenia a náklady sprístupnenia, s ohľadom na dôvernosť informácií (aby nedošlo k únikom informácií napr. o obchodnom tajomstve), ako aj s ohľadom na to, aby sa predišlo nešpecifikovanému hľadaniu informácií, ktoré pravdepodobne nie sú dôležité pre strany v konaní, skutočnosť, či dôkazy, ktorých sprístupnenie sa žiada, obsahujú obchodné tajomstvo alebo dôverné informácie podľa osobitného predpisu.

K ods. 4

Podľa navrhovanej úpravy platí, že konečné rozhodnutie súdu alebo správneho orgánu vydané v konaní o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov v inom členskom štáte Európskej únie proti tomu istému obchodníkovi pre to isté konanie alebo opomenutie konania sa bude považovať za dôkaz o porušení kolektívnych záujmov spotrebiteľov, pokiaľ sa v konaní o vydanie nápravného opatrenia nepreukáže opak. Uvedenou úpravou sa zabezpečuje transpozícia ustanovenia čl. 15 smernice (EÚ) 2020/1828, podľa ktorého majú členské štáty zabezpečiť, aby konečné rozhodnutie súdu alebo správneho orgánu ktoréhokoľvek členského štátu o existencii porušenia právnych predpisov poškodzujúceho kolektívne záujmy spotrebiteľov mohli použiť všetky strany ako dôkaz na účely akejkoľvek ďalšej žaloby o vydanie nápravných opatrení podanej na súdy alebo správne orgány členských štátov proti tomu istému obchodníkovi pre ten istý postup v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré sa vzťahuje na hodnotenie dôkazov.

K ods. 5

Podľa navrhovanej právnej úpravy sa zavádza sankčný mechanizmus pričom sa upravujú situácie, kedy strana sporu alebo tretia osoba odmietne sprístupniť dôkazy alebo ich zničí. V týchto prípadoch jej súd uloží poriadkové opatrenie, ktorými môžu byť poriadková pokuta určená s prihliadnutím na povahu porušenej povinnosti, pričom môže byť uložená do výšky 500 eur, prípadne pri opakovanom porušení povinnosti až do výšky 2.000 eur. Ak by poriadkové opatrenie nespĺnilo účel, môže súd nespĺnenie povinnosti zohľadniť tak, že bude považovať určitú skutočnosť, ktorá by mohla byť dôkazmi preukázaná, za preukázanú,

prípadne neprihliadne celkom alebo sčasti na obranu strany sporu alebo posúdi jej nároky celkom alebo sčasti ako nedôvodné.

K ods. 6

Ďalšou zo sankcií v prípade porušenie povinnosti podľa odseku 5 môže byť, že súd toto porušenie zohľadní aj pri rozhodovaní o povinnosti znášať trovy konania. Aj táto sankcia má za cieľ doceliť stav, aby strana sporu alebo tretia osoba poskytovali súčinnosť súdu pokiaľ ide o sprístupňovanie dôkazov.

K § 13 (Odmena oprávnenej osoby a náhrada trov konania)

K ods. 1

V odseku 1 sa upravuje odmena oprávnenej osoby v prípade úspechu v konaní o vydanie nápravného opatrenia, pričom je percentuálne určená s tým, že ide o hornú hranicu 20% z vymoženej sumy. Takto nastavená právna úprava umožní súťaž medzi združeniami, kedy bude na nich, ako si nastavujú svoje pravidlá odmeňovania tak, aby boli pre spotrebiteľov dostatočne atraktívni. Zároveň bude úlohou združení, aby si nastavili výšku odmeny tak, aby aj pre ne bola motivujúca na podanie žaloby, pričom budú musieť zohľadniť skutočnosť, že nárok na odmenu si budú uspokojovať z hodnoty vymoženého nápravného opatrenia. Inými slovami, odmena bude vyplácaná zo sumy, ktorú združenie v konaní vyhrá. Navrhovaná právna úprava zohľadňuje aj súčasný ekonomický vývoj, kedy sa predpokladá, že inflácia bude postupovať značným tempom, a teda stanovenie pevnej sumy by o pár rokov neodzrkadľovalo hodnotu peňazí.

K ods. 2

V odseku 1 sa upravuje odmena oprávnenej osoby v konaní o vydanie nápravného opatrenia, ktorého hodnotu nemožno určiť, pričom nárok na jej odmenu bude najviac vo výške 100.000 eur a výšku odmeny určí súd podľa okolností a zložitosti veci. Súd bude v týchto prípadoch prihliadať najmä na okolnosti ako hospodársky výsledok žalovaného obchodníka, počet úkonov žalobcu, dĺžku konania, prípadne počet prihlásených spotrebiteľov. Samozrejme súdu nebude brániť vziať do úvahy aj iné, pre daný prípad osobité okolnosti.

K ods. 3

Oprávnená osoba má v prípade úspechu v konaní o abstraktnej kontrole nárok na odmenu do výšky 10.000 eur podľa okolností a zložitosti veci. Zákonodarca sa rozhodol pre paušálnu odmenu, ktorá sa javí byť spravodlivá a súčasne motivačná voči oprávneným osobám.

K ods. 4

Súd bude výšku odmeny v konaní o vydanie nápravného opatrenia (či už peňažného alebo nepeňažného plnenia) určovať podľa okolností a zložitosti veci. Bude prihliadať najmä na rozsah skutočnej alebo potenciálnej ujmy prihlásených spotrebiteľov, na výšku prospechu alebo potenciálneho prospechu obchodníka, na počet úkonov žalobcu, dĺžku konania a počet prihlásených spotrebiteľov. Vzhľadom na to, že nejde o taxatívny výpočet, bude môcť súd zohľadniť aj iné okolnosti daného prípadu ad hoc. V súvislosti s odmenou dáva predkladateľ do pozornosti, že tento príjem podlieha daňovým povinnostiam podľa platných daňových zákonov.

K ods. 5

Zákonodarca počíta aj s možnosťou, že v konaní bude zúčastnených viac oprávnených osôb.

V tom prípade určí súd odmenu primerane tomu, ako jednotliví žalobcovia prispeli k výsledku konania. Uvedené znenie má za cieľ vyjadriť rôzne situácie, napr. rozdiel medzi tým, ak je v konaní už dlhšie jedna oprávnená osoba, táto už urobila množstvo úkonov, a následne pristúpi iná/iné. V takomto prípade by nebolo žiaduce ani spravodlivé, aby boli všetky oprávnené osoby odmenené pomerne/rovnako. Z dôvodu možného špekulatívneho vstupovania viacerých žalobcov do konania je stanovená horná hranica odmeny, kedy táto nesmie byť vyššia, ako by bola, ak by k spojeniu veci nedošlo.

K ods. 6

Je potrebné vyriešiť otázku náhrady trov právneho zastúpenia oprávnenej osoby (najmä s ohľadom na navrhovaný koncept odmeny oprávnenej osoby). Zákonodarca reaguje právnou úpravou podľa ktorej súd môže priznať trovy právneho zastúpenia oprávnenej osoby v prípade dôvodov, ktoré sú hodné osobitného zreteľa, najmä s ohľadom na náročnosť veci. Priznanie trov právneho zastúpenia oprávnenej osobe sa predpokladá vo výnimočných prípadoch.

K § 14 (KONANIE O VYDANIE NÁPRAVNÉHO OPATRENIA)

Konanie o vydanie nápravného opatrenia bude jedným z konaní, ktoré sa zavádzajú týmto návrhom zákona. Pôjde o konanie, kde bude obligatórnou podmienkou jeho začatia skutočnosť, že sú v ňom zúčastnení poškodení spotrebiteľia (podmienkou bude aby ich bolo najmenej dvadsať), na rozdiel od konania o abstraktnej kontrole, kde možno žalobu podať aj bez účasti spotrebiteľov. V konaní sa bude rozhodovať o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, v ktorom bude môcť súd uložiť obchodníkovi jedno alebo viac nápravných opatrení, ktoré budú spočívať najmä v povinnosti poskytnúť prihláseným spotrebiteľom nápravu, napríklad náhradu škody, opravu alebo výmenu produktu, zľavu z kúpnej ceny, vrátenie uhradenej kúpnej ceny, vydanie bezdôvodného obohatenia, ukončenie zmluvného záväzku a vysporiadanie so spotrebiteľmi vzájomné nároky plynúce zo zmluvného záväzku, pokračovanie v plnení záväzku, ktorý ukončil, alebo iné obdobné opatrenie, ktoré smeruje k náprave, okrem povinnosti úhrady primeraného finančného zadosťučinenia.

Pokiaľ ide o povinnosť vydať bezdôvodného obohatenia, vychádza sa zo všeobecnej úpravy v § 451 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého musí ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať. Podľa odseku 2 cit. ustanovenia sa bezdôvodným obohatením rozumie majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Pokiaľ ide o vylúčenie primeraného finančného zadosťučinenia, k uvedenému kroku bolo potrebné pristúpiť z dôvodu, že tento inštitút už pozná zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5), pričom toto je priznané len spotrebiteľovi ako jednotlivcovi. Bude teda na aktivite jednotlivých prihlásených spotrebiteľov, aby sa v prípade úspechu hromadnej žaloby domáhali aj svojho ďalšieho individuálneho nároku v inom samostatnom súdnom konaní, pokiaľ budú splnené všetky návrhom zákona stanovené podmienky.

V praxi budú do úvahy prichádzať aj iné, obdobné opatrenia, napr. povinnosť vypovedania zmluvy so spotrebiteľmi, a iné.

K § 15 (Žalobný zámer)

K ods. 1

Uvedené ustanovenie upravuje postup pred podaním žaloby na vydanie nápravného opatrenia, kedy zaväzuje oprávnenú osobu povinnosťou zverejniť v Obchodnom vestníku žalobný zámer

podľa vzoru, ktorý bude ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, a to najmenej dva mesiace pred podaním žaloby na vydanie nápravného opatrenia a vyzve spotrebiteľov, aby sa k nemu prihlásili. Uvedenou úpravou sa sleduje jednak transparentný a overiteľný postup zo strany oprávnenej osoby, ktorý sa bude dať verifikovať (zverejnenie v Obchodnom vestníku), a jednak ide o unifikovaný postup (spotrebiteľia sa budú prihlasovať prostredníctvom štandardizovaného formuláru), ktorý zaručí možnosť zistenia počtu prihlásených spotrebiteľov v stanovenej lehote, čo bude podmienkou podania žaloby (najmenej dvadsať spotrebiteľov).

K ods. 2

Povinnosťou oprávnenej osoby bude označiť už v žalobnom návrhu notára, ktorý bude určený ako uschovávateľ finančných prostriedkov, ktoré budú určené na uspokojovanie nárokov spotrebiteľov zúčastnených v konaní. Táto povinnosť sa zavádza z dôvodu, aby mali spotrebiteľia istotu v tom, kde sa budú môcť obrátiť so svojimi nárokmi (výplátou náhrady škody) v prípade vyhrátého súdneho konania o žalobe na vydanie nápravného opatrenia. Preto sa zavádza aj povinnosť oprávnenej osoby, aby v prípade zmeny v osobe notára túto skutočnosť bezodkladne oznámila súdu. Pred podaním žalobného zámeru bude teda povinnosťou oprávnenej osoby uzavrieť zmluvu s notárom zmluvu, ktorý bude viesť zoznam prihlásených spotrebiteľov a u ktorého budú zložené peniaze do notárskej úschovy určené na uspokojovanie nárokov prihlásených spotrebiteľov zúčastnených v konaní. Takto určený notár bude zohrávať kľúčovú úlohu pri odsledovaní aktuálneho stavu v zozname prihlásených spotrebiteľov, pretože do jeho sféry budú prichádzať prihlášky k žalobnému zámeru, ako aj odhlásenia sa spotrebiteľov z konania. Systém bude fungovať tak, že spotrebiteľia budú môcť svoje prihlášky/odhlášky realizovať u ktoréhokoľvek notára, a títo budú prihlášky alebo odhlášky zasielať priamo určenému notárovi, ktorý bude mať teda online aktuálny zoznam prihlásených spotrebiteľov v súdnom konaní. Toto bude mať zásadný vplyv pre potreby súdu – aktuálnosť informácií o prihlásených spotrebiteľoch v konaní.

K ods. 3

Odsek 3 upravuje náležitosti žalobného zámeru, avšak len príkladmo, pričom esenciálnymi náležitosťami budú identifikačné údaje žalobného zámeru, označenie žalobcu a žalovaného, opis skutkového stavu vrátane označenia porušenia, návrh nápravného opatrenia, označenie určeného notára (ako uschovávateľa finančných prostriedkov určených na uspokojovanie nárokov spotrebiteľov zúčastnených v konaní), spôsob a forma rozhodovania o prípadnom poverení oprávnenej osoby na uzavretie zmluvy alebo obdobného urovnania ohľadom žalobného zámeru, výška úhrady za podanie prihlášky k žalobnému zámeru a výšku úhrady za odvolanie súhlasu s účasťou na žalobnom zámere, výška a prípadne spôsob výpočtu odmeny oprávnenej osoby, informácia o tom, že prihlásený spotrebiteľ nie je oprávnený uzavrieť so žalovaným obchodníkom dohodu o mimosúdnom vyrovnaní a súčasne je povinný bezodkladne informovať oprávnenú osobu o tom, že ho žalovaný obchodník v tejto súvislosti oslovil, informácia o tom, že prihlásený spotrebiteľ nie je oprávnený uplatňovať individuálne svoj nárok z exekučného titulu pred uplynutím lehoty pre oprávnenú osobu (§ 22 ods. 2), jazyk, v ktorom oprávnená osoba podá žalobu a poučenie spotrebiteľa o možnosti podať prihlášku u ktoréhokoľvek notára na území Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o povinnosť prihláseného spotrebiteľa zdržať sa uzavretia mimosúdnej dohody so žalovaným obchodníkom a povinnosť bezodkladne informovať oprávnenú osobu o tom, že ho žalovaný obchodník v tejto súvislosti oslovil, sleduje sa cieľ, aby sa žaloby dovedli do úspešného konca. V prípade, ak by dodávateľ hromadne oslovoval všetkých prihlásených spotrebiteľov, by sa podaná žaloba mohla míňať cieľu zákona, ktorým je okrem získania požadovanej náhrady pre prihlásených spotrebiteľov aj budovanie judikatúry v tejto oblasti, čo bude mať aj prevenčný charakter. Ostatné náležitosti

bude možno uviesť v kolónke „Iné“, kde bude môcť byť upravený napr. spôsob/mechanizmus rozhodovania o zásadných veciach (napr. o uzavretí zmluvy) a pod.

K ods. 4

Zavádza sa úprava, podľa ktorej ak sa v žalobnom zámere neupraví inak, na rozhodovanie sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka o akciovej spoločnosti. Ďalej sa zavádza povinnosť oprávnenej osoby zverejniť podstatnú zmenu žalobného zámeru (zmenu skutočností uvedených v odseku 2 písm. e) až i)) v Obchodnom vestníku.

Základným účelom právnej úpravy je, aby si oprávnená osoba sama v žalobnom zámere určila spôsob/mechanizmus rozhodovania o zásadných veciach. Pôjde o veci ako napr. uzavretie zmluvy, zmena petitu žaloby, a pod. Preto by malo byť v záujme oprávnenej osoby, aby si čo najpodrobnejšie upravila vzájomné vzťahy a spôsob spolurozhodovania s prihlásenými spotrebiteľmi, ktoré sa do žaloby zapojili. Pokiaľ oprávnená osoba takéto veci v žalobnom zámere neupraví, použijú sa na rozhodovanie spotrebiteľov prihlásených k žalobnému zámere primerane ustanovenia Obchodného zákonníka o akciovej spoločnosti (napr. obdoba valného zhromaždenia - § 125 a nasl. Obchodného zákonníka). Z uvedeného, ako aj z iných ustanovení je zrejmé, že spotrebiteľia nebudú mať v konaní procesné práva a nebudú môcť priamo ovplyvňovať niektoré otázky. Avšak za toto dostávajú významnú „protihodnotu“, a to vedenie sporu a možnosť úspešného uplatnenia nárokov bez vlastného vkladu a pričinenia.

Čo sa týka zmeny podstatných skutočností žalobného zámeru, myslia sa tým zmeny návrhu nápravného opatrenia, označenie určeného notára, spôsob a forma rozhodovania o prípadnom poverení oprávnenej osoby na uzavretie zmluvy alebo obdobného urovnania ohľadom žalobného zámeru, výška úhrady za podanie prihlášky k žalobnému zámere a za odvolanie súhlasu s účasťou na žalobnom zámere a výšku a prípadne spôsob výpočtu odmeny oprávnenej osoby. Tieto skutočnosti by mali byť stále rovnaké a nemenné, a k zmenám by malo dochádzať len výnimočne, čo by malo spotrebiteľom zaručovať, že pokiaľ sa k žalobnému zámere prihlásili za určitých dohodnutých pravidiel/okolností, tieto sa meniť nebudú. Ak však výnimočne dôjde k zmene cit. skutočností, bude mať oprávnená osoba notifikačnú povinnosť zverejnením zmeny v Obchodnom vestníku.

K § 16 (Zoznam prihlásených spotrebiteľov)

K ods. 1

Podľa navrhovanej právnej úpravy bude určený notár viesť zoznam prihlásených spotrebiteľov, ktorý bude obsahovať označenie spotrebiteľov vrátane prihlášok, a tento zoznam bude pravidelne aktualizovať (na základe aktuálne obdržaných prihlášok a odhlášok spotrebiteľov). Informácie zo zoznamu prihlásených spotrebiteľov a z prihlášok prihlásených spotrebiteľov bude tento notár povinný poskytnúť súdu a oprávnenej osobe ale len na základe ich žiadosti. Súčasne sa ponecháva oprávnenie oprávnenej osobe, aby mohla zoznam prihlásených spotrebiteľov preskúmať s ohľadom na to, či nárok prihláseného spotrebiteľa zodpovedá porušeniu uvedenému v žalobnom zámere (toto bude možné jednoduchým spôsobom napr. preskúmaním, či spotrebiteľ doložil k prihláške zmluvu so žalovaným obchodníkom, ktorá sa týka žalovanej veci, či jeho nárok nie je premlčaný, a pod.). Oprávnená osoba bude mať povinnosť bezodkladne oznámiť súdu zmenu v osobe určeného notára, čo je s ohľadom na jeho funkciu veľmi dôležité.

K ods. 2

Podľa navrhovanej právnej úpravy sa spotrebiteľia budú môcť prihlasovať k žalobnému zámere

prihláškou podľa vzoru, ktorý bude ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, aj po začatí konania, pretože smernica (EÚ) 2020/1828 takúto možnosť dáva, resp. neobmedzuje ju len na obdobie pred začatím konania. Aby sa však zamedzilo špekulatívnym vstupovaniám do konania, zákonodarca stanovil lehotu pre prihlášky najneskôr v lehote do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie. Úlohou a záujmom oprávnenej osoby bude, aby dostatočne poskytovala informácie o chystanom/začatom konaní tak, aby sa prihlásil čo najvyšší počet spotrebiteľov. Bude môcť na to využiť najmä svoje webové sídlo, prípadne iné komunikačné kanály. Vzhľadom na to, že súd a oprávnená osoba potrebujú mať istotu v tom, koľko spotrebiteľov je prihlásených do konania, predkladateľ zvolil konštrukt, podľa ktorého je prihláška k žalobnému zámeru účinná dňom jej doručenia notárovi a uhradením poplatku, pričom určený notár bude mať povinnosť priebežne aktualizovať zoznam prihlásených spotrebiteľov a na žiadosť poskytovať údaje z neho súdu a oprávnenej osobe. Prihlášku bude môcť spotrebiteľ podať u ktoréhokoľvek notára, ktorý ju následne zašle spoločne s prílohami určenému notárovi elektronickou formou prostredníctvom Centrálného informačného systému. Na podanie prihlášky (vrátane príloh) a jej zaslanie určenému notárovi, na oznámenie zmeny v zozname prihlásených pohľadávok a poskytnutie informácie podľa odseku 1 sa nepoužijú ustanovenia osobitného predpisu – zákon číslo 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente). K uvedenej úprave pristúpil predkladateľ z dôvodu, aby nebolo povinnosťou notára v prípade prihlášok spotrebiteľov obligatórne vyhotovovať zaručenú konverziu poskytnutých dokumentov, ale bude postačovať vyhotovenie obyčajnej kópie formou naskenovania a následné vloženie do Centrálného informačného systému.

K ods. 3

Zavádza sa úprava obligatórnych náležitostí prihlášky spotrebiteľa k žalobnému zámeru, pričom pri absencii základných náležitostí sa na ňu nebude prihliadať. Za správnosť údajov uvedených v prihláške a v jej prílohách bude zodpovedať spotrebiteľ. Za základné náležitosti prihlášky sa podľa návrhu zákona budú považovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko, rodné číslo a bankové spojenie spotrebiteľa,
- b) názov, sídlo a identifikačné číslo žalobcu,
- c) názov, sídlo a identifikačné číslo žalovaného,
- d) identifikačné údaje žalobného zámeru,
- e) vyhlásenie spotrebiteľa o tom, že podaním prihlášky
 1. si nemôže uplatňovať nárok v iných konaniach o žalobách na vydanie nápravného opatrenia v tejto veci voči tomuto istému obchodníkovi,
 2. neuzavrie so žalovaným obchodníkom dohodu o mimosúdnom vyrovnaní týkajúcu sa jeho individuálneho nároku a bude bezodkladne informovať oprávnenú osobu o tom, že ho oslovil žalovaný obchodník so zámerom mimosúdneho vyrovnania jeho nároku,
 3. sa zdrží individuálneho uplatňovania svojho nároku z exekučného titulu pred uplynutím lehoty podľa § 22 ods. 2.
- f) uvedenie skutočností, na základe ktorých sa spotrebiteľ prihlasuje k žalobnému zámeru,
- g) príloha zodpovedajúca právnemu titulu, z ktorého spotrebiteľ odvodzuje nárok zodpovedajúci porušeniu uvedenému v žalobnom zámere, napríklad kúpna zmluva medzi spotrebiteľom a žalovaným obchodníkom.

Cieľom je okrem získania všetkým identifikačných údajov o spotrebiteľovi pre prípad vyplácania ujmy aj akési poučenie spotrebiteľa o tom, že nárok si môže uplatňovať voči žalovanému obchodníkovi len raz a že by sa mal zdržať uzavretia dohody o mimosúdnom vyrovnaní so žalovaným obchodníkom, ako aj individuálneho uplatňovania svojho nároku z

exekučného titulu. Taktiež je potrebné, aby uviedol skutočnosti, na základe ktorých sa spotrebiteľ prihlasuje k žalobnému zámeru a priložil právny titul, na základe ktorého odvodzuje svoj nárok zodpovedajúci porušeniu uvedenému v žalobnom zámere – prílohu teda bude tvoriť zväčša kúpna zmluva medzi spotrebiteľom a žalovaným obchodníkom, prípadne iný titul.

K ods. 4 a 5

Upravuje sa postup, podľa ktorého ak sa spotrebiteľ prihlásil k žalobnému zámeru, nemôže byť zúčastnený v iných konaniach o žalobách na vydanie nápravného opatrenia v tej istej veci a proti tomu istému obchodníkovi prípadne viesť individuálne konanie v tej istej veci a proti tomu istému obchodníkovi, ani podať individuálnu žalobu v tej istej veci proti tomu istému obchodníkovi. Počas doby prihlásenia k žalobnému zámeru sa konania prerušujú. Prihlásený spotrebiteľ bude počas trvania prihlášky povinný plniť povinnosti podľa odseku 3 písm. e), a teda nebude si môcť uplatňovať nárok v iných konaniach o žalobách na vydanie nápravného opatrenia v tejto veci voči tomuto istému obchodníkovi, bude sa musieť zdržať uzavretia dohody o mimosúdnom vyrovnaní so žalovaným obchodníkom týkajúcu sa jeho individuálneho nároku a bude bezodkladne informovať oprávnenú osobu o tom, že ho oslovil žalovaný obchodník so zámerom mimosúdneho vyrovnania jeho nároku, a bude povinný sa zdržať individuálneho uplatňovania svojho nároku z exekučného titulu pred uplynutím lehoty podľa § 22 ods. 2.

V prípade, ak by spotrebiteľ v rozpore s návrhom zákona zotrval aj v individuálnej žalobe, a z tejto by bol odškodnený, išlo by na jeho strane o bezdôvodné obohatenie, ktoré nepožíva zákonnú ochranu. Za týmto účelom sa vo vyhláske v časti prihlášky k žalobnému zámeru zavádza úprava, podľa ktorej spotrebiteľ prehlási a svojim podpisom potvrdí, že si je vedomý skutočnosti, že podaním prihlášky k žalobnému zámeru si nebude môcť uplatňovať svoj nárok v iných individuálnych ani hromadných konaniach o žalobách na vydanie nápravného opatrenia v danej veci voči tomu istému obchodníkovi. Uvedená úprava reflektuje na požiadavku smernice (EÚ) 2020/1828 v čl. 9 ods. 4 druhá veta, podľa ktorej členské štáty stanovia pravidlá s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľia nedostali náhradu škody viac ako jedenkrát v tej istej veci proti tomu istému obchodníkovi.

Súčasne sa ale spotrebiteľovi dáva možnosť, aby mohol po podaní prihlášky k žalobnému zámeru odvolať svoj súhlas s účasťou na žalobnom zámere najneskôr v lehote do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie. Aby sa zamedzilo neprimeranému zneužívaniu tejto možnosti, ako aj ustálil počet poškodených spotrebiteľov, ktorí sú v konaní zúčastnení, a ktorým sa budú uspokojovať ich nároky, toto odvolanie bude účinné dňom doručenia odvolania súhlasu notárovi a zaplatením úhrady za odvolanie súhlasu. Odvolanie súhlasu bude môcť podať spotrebiteľ u ktoréhokolvek notára, ktorý ho zašle spoločne s prílohami určenému notárovi elektronickou formou prostredníctvom Centrálného informačného systému.

Lehota na možné pristúpenie/vystúpenie v rámci konania sa stanovuje do skončenia dokazovania na súde prvej inštancie.

K ods. 6

Zavádza sa splnomocňovacie ustanovenie, podľa ktorého výšku úhrady za podanie prihlášky spotrebiteľa k žalobnému zámeru a výšku úhrady za odvolanie súhlasu prihláseného spotrebiteľa ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom sa navrhuje úhrada vo výške 20 eur za podanie prihlášky spotrebiteľa k žalobnému zámeru vo výške 10 eur za odvolanie súhlasu prihláseného spotrebiteľa s účasťou na žalobnom zámere.

K § 17 (Osobitné procesné ustanovenia)

K ods. 1

Zavádza sa procesná právna úprava, podľa ktorej aktívnu legitimáciu na podanie žaloby na vydanie nápravného opatrenia proti obchodníkovi bude mať oprávnená osoba, pričom stranami sporu budú oprávnená osoba a obchodník. Oprávnená osoba bude de facto zastupovať spoločenstvo vytvorené spotrebiteľmi, ktorí pristúpia k žalobnému návrhu a tým prejavia svoju vôľu byť zapojení do konania. Konanie začne len v prípade, ak bude dodržaná dolná hranica dvadsať zúčastnených spotrebiteľov. Zároveň bude súčasťou žaloby aj žalobný zámer a zoznam prihlásených spotrebiteľov, pričom úlohou súdu bude preskúmať jeho náležitosti.

K ods. 2

Obligatórnou podmienkou na podanie žaloby na vydanie nápravného opatrenia bude, aby sa k žalobnému zámeru prihlásilo aspoň dvadsať spotrebiteľov v lehote do dvoch mesiacov od jeho zverejnenia. Až naplnením tejto dolnej hranice prihlásených spotrebiteľov bude môcť oprávnená osoba podať žalobu na vydanie nápravného opatrenia na súd, pričom bude musieť súdu preukázať splnenie tejto podmienky. Potvrdenie o splnení podmienky podľa prvej vety bude oprávnenej osobe vydávať určený notár.

Súčasne platí (v rámci subsidiarity), že podľa § 161 CSP súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, pričom ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

K ods. 3

Pred prvým pojednávaním nariadi súd predbežne prejednanie sporu, ktoré slúži na vyjasnenie predmetu sporu a vydiskutovanie si procesných možností vrátane možnosti ukončiť spor zmierlivým spôsobom. Tento inštitút môže zrýchliť konanie a súčasne je jeho cieľom zabrániť tzv. prekvapivým súdnym rozhodnutiam, keďže jeho výsledkom by malo byť vyjasnenie predmetu sporu, otázok dôkazného práva aj právneho posúdenia veci.

K ods. 4

S cieľom dosiahnuť zvýšenú mieru ochrany v spotrebiteľskej veci ustanovuje sa, že v konaní o vydanie nápravného opatrenia súd primerane postupuje podľa ustanovení CSP o spotrebiteľských sporoch. Ide odkaz na Druhú hlavu CSP (SPORY S OCHRANOU SLABŠEJ STRANY), Prvý diel (SPOTREBITEĽSKÉ SPORY), Prvý oddiel.

K ods. 5

Podľa uvedenej úpravy ak súd žalobe vyhovie, vo výroku určí nápravné opatrenie, počet prihlásených spotrebiteľov, určeného notára ako miesto plnenia a výšku odmeny; inak žalobu zamietne. Súčasťou rozhodnutia podľa prvej vety je príloha, ktorá obsahuje zoznam poškodených spotrebiteľov a ich nároky. Ide o klasické procesné ustanovenie, ktoré upravuje situáciu, kedy súd rozhodne pozitívne alebo negatívne o žalobnom návrhu. Dôležité pre práva prihlásených spotrebiteľov bude, aby výrok obsahoval všetky vymenované náležitosti a zároveň aby neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia bola príloha, ktorá bude obsahovať zoznam poškodených spotrebiteľov a ich jednotlivé nároky tak, aby mohli byť adresne uspokojené.

K ods. 6

V prípade, ak súd rozhodne o peňažnom plnení zo strany obchodníka, určí jednotlivé nároky spotrebiteľov a finančne ich vyjadrí. Súčasne uloží obchodníkovi povinnosť vložiť sumu peňažného plnenia do notárskej úschovy. Ak však s ohľadom na okolnosti nebude takýto postup možný, bude môcť súd súčasne stanoviť podľa svojho odhadu aj finančné vyjadrenie jeho

plnenia v peniazoch pre jednotlivých spotrebiteľov, pričom bude postupovať primerane podľa § 264 CSP. Súd bude rozhodnutie doručovať okrem strán sporu aj určenému notárovi, ktorý bude mať na starosti distribúciu nárokov prihlásených spotrebiteľov.

K ods. 7

Návrh zákona počíta aj s možnosťou, že súd bude rozhodovať aj o nepeňažnom plnení zo strany obchodníka. V tom prípade určí jednotlivé nároky prihlásených spotrebiteľov a usporiada pomery podľa povahy nárokov, o ktorých rozhodol. Pokiaľ ide o povahu nárokov, môže ísť napr. o zodpovednosť za vady, pričom nápravným opatrením zo zodpovednosti za vady môže byť napr. oprava, zníženie kúpnej ceny, záväzok trvania spotrebiteľskej zmluvy, a pod. Súd bude vždy aplikovať príslušné hmotné právo a vyhodnocovať osobitosti skutkového stavu.

K ods. 8

Upravuje sa tiež situácia, ak by od spotrebiteľov nebolo možné spravodlivo požadovať, aby vzhľadom na obsah záväzku alebo výkon práv a povinností obchodníkom zotrvali v záväzkovom vzťahu, pretože by bol pre nich príliš nevýhodný. V takom prípade bude môcť súd na návrh oprávnenej osoby v rozhodnutí uložiť ako nápravné opatrenie povinnosť obchodníka v lehote stanovenej v rozhodnutí ukončiť zmluvný záväzok a vysporiadať so spotrebiteľmi vzájomné nároky plynúce zo zmluvného záväzku.

K ods. 9

Oproti situácii v odseku 9 návrh zákona počíta aj s opačnou situáciou, kedy môže súd uložiť obchodníkovi na návrh oprávnenej osoby nápravu spočívajúcu v pokračovaní plnenia záväzku - a teda povinnosť plniť záväzok, ktorý ukončil, podľa dohodnutých zmluvných podmienok.

K ods. 10

Dôležitým prvkom procesnej efektívnosti a odbúravania byrokracie bude, že spotrebiteľia budú mať na základe právoplatného rozhodnutia nárok na nápravu stanovenú uvedeným rozhodnutím bez toho, aby museli podávať samostatnú žalobu. Toto pravidlo bude mať dopad na veľké množstvo prihlásených spotrebiteľov, ktorí vydaním jedného rozhodnutia budú v postavení, kedy nebude potrebné, aby si svoje nároky uplatňovali individuálne. Z dôvodu, aby nedochádzalo k zneužívaniu budú mať spotrebiteľia nárok na náhradu škody v tej istej veci proti tomu istému obchodníkovi len jedenkrát. V prípade, ak by si ho uplatnili znovu, došlo by k porušeniu návrhu zákona a k vzniku bezdôvodného obohatenia na ich strane. Predpokladá sa, že tieto situácie si budú kontrolovať aj žalovaní dodávateľia, keďže pôjde o systém opt-in, a teda budú identifikovaní prihlásení spotrebiteľia.

K ods. 11

Zavádza sa povinnosť notára označeného v rozhodnutí súdu podľa odseku, ktorý bude povinný bezodkladne po doručení právoplatného rozhodnutia a obdržaní peňažného plnenia do notárskej úschovy zo strany obchodníka uspokojiť nároky prihlásených spotrebiteľov určených v prílohe rozhodnutia. O uspokojení nárokov bude notár na žiadosť obchodníka alebo osoby, ktorá preukáže právny záujem, vydávať potvrdenie. Nároky spotrebiteľov zaniknú v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia. V prípade, ak obchodník vyplatí finančné prostriedky len v časti, uspokojí notár poverený oprávnenou osobou nároky prihlásených spotrebiteľov pomerne.

K ods. 12

Zákonodarca zvolil konštrukt, podľa ktorého nevyplatené finančné prostriedky určené na nápravu, pripadnú štátu. Ide o podobný mechanizmus, aký sa uplatňuje aj v iných obdobných

prípadoch (k tomu vid' napr. § 167u ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 377/2016 Z. z., podľa ktorého „plnenia, pri ktorých sa správcom nepodari zistiť bankový účet alebo adresu veriteľa ani do troch mesiacov od zostavenia rozvrhu výťažku, prípadnú štátu“). Predpokladá sa, že takéto zostatky budú minimálne, vzhľadom na to, že ide o systém opt-in, a teda jednotlivé nároky prihlásených spotrebiteľov budú individuálne a nezameniteľné, a je minimálny predpoklad, že by neboli uspokojené.

K ods. 13

Ustanovuje sa, že v prípade nápravy získanej na základe rozhodnutia na vydanie nápravného opatrenia nie sú dotknuté žiadne ďalšie prostriedky nápravy, ktoré sú spotrebiteľom k dispozícii, a ktoré nie sú predmetom konania o vydanie nápravného opatrenia.

K § 18 (Náklady konania)

K ods. 1

Zavádza sa pravidlo, podľa ktorého nesmie oprávnená osoba ani notár od spotrebiteľa požadovať iné platby, ako je poplatok za prihlásenie sa k žalobnému zámeru, prípadne poplatok za odhlásenie sa zo žalobného zámeru. Jediná úhrada, ktorú bude spotrebiteľ platiť bude za prihlásenie sa k žalobnému zámeru a bude ju hradiť určenému (prípadne inému) notárovi. Oprávnená osoba ani určený/iný notár teda nesmie od neho žiadať akúkoľvek inú platbu. Spotrebiteľov jediný náklad s konaním bude vo výške 20 eur. Pokiaľ by však chcel z konania vystúpiť, jeho povinnosťou bude uhradiť notárovi 10 eur za odvolanie súhlasu s účasťou na žalobnom zámere. Ide o opatrenie, aby nedochádzalo k svojvoľnému, prípadne hromadnému vystupovaniu spotrebiteľov z konania, čím by sa mohlo ohroziť úspešné dosiahnutie účelu podanej kolektívnej žaloby.

K ods. 2 až 4

Podľa odseku 2 budú môcť byť náklady na konanie o vydanie nápravného opatrenia hrazené aj treťou osobou. Súčasne sa zavádza úprava, podľa ktorej oprávnená osoba nesmie byť v tejto súvislosti ovplyvňovaná treťou osobou spôsobom, ktorý by poškodil kolektívne záujmy spotrebiteľov dotknutých danou žalobou a žaloba nesmie byť podaná proti žalovanému, ktorý je konkurentom tretej osoby, alebo proti žalovanému, od ktorého je tretia osoba závislá. Uvedená právna úprava sleduje cieľ zachovania nezávislosti oprávnenej osoby od tretích osôb. V odseku 3 sa upravuje možnosť súdu v prípade, ak by mal pochybnosti o nezávislosti oprávnenej osoby od tretích osôb, toto preskúmať. V prípade, ak by súd zistil nesúlad, resp. by sa jeho pochybnosti potvrdili, nariadi (podľa odseku 2) oprávnenej osobe odmietnuť alebo zmeniť financovanie žaloby. Ak by tak neurobila, súd podanú žalobu zamietne. Práva spotrebiteľov zúčastnených v konaní o vydanie nápravného opatrenia tým nebudú dotknuté. Ide o ochranu práv spotrebiteľov pre prípad, ak by išlo o špekulatívne podanú žalobu zo strany oprávnenej osoby, ktorá by nebola nezávislá.

K § 19 (Náhrada trov konania)

K ods. 1

V zmysle požiadavky smernice (EÚ) 2020/1828 (článok 12 ods. 2) sa zavádza mechanizmus, podľa ktorého spotrebiteľia, ktorí budú zúčastnení v konaní o vydanie nápravného opatrenia,

nebudú znášať trovy tohto konania. Ide o pretavenie princípu, podľa ktorého majú byť kolektívne žaloby čo najviac dostupné a čo najmenej odrádzajúce pre spotrebiteľov, a nemali by pre nich znamenať riziko novej fázy spojenej s platbou trov konania v prípade neúspechu.

K ods. 2

Zavádza sa výnimka z pravidla v odseku 1, kedy bude možné len vo výnimočných prípadoch žiadať od spotrebiteľa zúčastneného v konaní, aby uhradil trovy konania. Pôjde o situácie, ak by trovy vznikli v priamej súvislosti s jeho zavineným konaním.

K § 20 (Zmier)

K ods. 1 a 2

Pokiaľ ide o zmier, zavádza sa povinnosť oprávnenej osoby informovať prihlásených spotrebiteľov o jej zámere uzavrieť zmier s obchodníkom najmenej 15 dní pred uzatvorením zmiernu. Vzhľadom na to, že zákonodarca zvolil systém opt-in, malo by ísť o informovanie všetkých spotrebiteľov, ktorí sú v konaní zúčastnení. Ak prihlásený spotrebiteľ nebude súhlasiť s uzavretím zmiernu, bude môcť v lehote desať dní od tohto oznámenia odvolať svoj súhlas s účasťou na žalobnom zámere. Keďže na začiatku celého procesu jednotliví spotrebiteľia prejavili svoju vôľu byť zúčastnení v konaní (pristúpili k žalobnému zámeru + uhradili poplatok), zákonodarca nešiel cestou možnosti nepristúpenia k zmiernu, resp. nesúhlasu s ním, pretože v čase vyjednávania o zmieri musí byť obom stranám konania zrejmé, o aké množstvo prihlásených spotrebiteľov sa jedná. Zákonodarca radšej zvolil metódu ochrany práv spotrebiteľov tak, že ich ochranu by mal zabezpečiť súd, a to aj s prihliadnutím na dobré mravy. Súčasne ale nie je možné vylúčiť, že spotrebiteľ aj v tomto štádiu vystúpi z konania prostredníctvom odhlásenia sa z konania a uhradenia poplatku. Povinnosťou súdu bude teda zmier preskúmať a schváliť ho len v prípade, ak nebude v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo s dobrými mravmi.

K ods. 3 a 4

Ak súd zmier neschváli, bude sa ďalej pokračovať v konaní o žalobe na vydanie nápravného opatrenia. V opačnom prípade, ak by súd zmier schválil, a tento by bol záväzný pre oprávnenú osobu, obchodníka ako aj pre všetkých spotrebiteľov zúčastnených v konaní.

K ods. 5

Bude platiť, že nápravou získanou prostredníctvom schváleného zmiernu nebudú dotknuté žiadne ďalšie prostriedky nápravy, ktoré sú spotrebiteľom k dispozícii, a ktoré nie sú predmetom uvedeného zmiernu. Inými slovami, ak by boli v rámci zmiernu dohodnuté len niektoré nároky prihlásených spotrebiteľov, v ostatnej časti/ostatných nárokoch by mohli spotrebiteľia pokračovať inou cestou, hoc aj inou žalobou.

K § 21 (Účinky rozhodnutia)

Výsledkom konania o vydanie nápravného opatrenia bude rozhodnutie súdu, pričom výrok právoplatného rozhodnutia bude záväzný pre obe strany konania a pre spotrebiteľov, ktorí boli zúčastnení v konaní. Podstatou a veľkým benefitom tohto konania je, že jediný rozsudok bude postačovať na to, aby sa mohli uplatniť nároky veľkého množstva poškodených spotrebiteľov voči obchodníkovi. Tí spotrebiteľia, ktorí nebudú s vývojom súdneho sporu spokojní, budú mať

možnosť vystúpiť z konania odhlásením sa zo žalobnému zámeru.

K § 22 (Výkon rozhodnutia)

K ods. 1

Zavádza sa úprava, podľa ktorej sa práva spotrebiteľov zúčastnených v konaní o vydanie nápravného opatrenia, ktoré im boli v tomto konaní právoplatne priznané, sa vymáhajú spoločne v jednom exekučnom konaní. Inými slovami, nebude potrebné, aby si jednotliví spotrebiteľia vymáhali svoje nároky individuálne, ale oprávnená osoba bude iniciátorom exekúcie pre prípad, ak by obchodník odmietol plniť na základe vydaného (právoplatného) rozsudku.

K ods. 2 a 3

Aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na vykonanie exekúcie bude mať oprávnená osoba, ktorá bude účastníkom exekučného konania v postavení oprávneného - § 35 ods. 1 Exekučného poriadku. Bude mať povinnosť tak urobiť bezodkladne, najneskôr však v lehote troch mesiacov od nadobudnutia vykonateľnosti súdneho. Ak by tak oprávnená osoba neurobila a nepodala by návrh na vykonanie exekúcie, alebo by proti nej bolo vedené exekučné konanie alebo na jej majetok vyhlásený konkurz, bude prihlásený spotrebiteľ oprávnený požiadať súd o vydanie potvrdenia o pohľadávke, ktoré bude exekučným titulom. Nejde o prekluzívnu lehotu v tom zmysle, že by po uplynutí lehoty troch mesiacov nebol možný výkon rozhodnutia, ale len sa dáva možnosť spotrebiteľom, aby v prípade nečinnosti oprávnenej osoby mali možnosť domáhať sa svojich práv individuálne, avšak bez potreby nového individuálneho súdneho konania. Inými slovami, právoplatné rozhodnutie je pre každého z nich exekučným titulom, na základe ktorého môže vymáhať svoje práva z neho plynúce.

K ods. 4

Prihlásený spotrebiteľ bude môcť postupovať podľa odseku 3 aj v prípade, ak sa voči obchodníkovi bude viesť konkurzné konanie, bude v konkurze, v reštrukturalizácii alebo bude proti nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku.

K § 23 (KONANIE O ABSTRAKTNEJ KONTROLE)

K ods. 1

Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach bolo presunuté z CSP (pôvodne § 301 až § 306 CSP), pretože nová smernica (EÚ) 2020/1828 subsumuje aj pôvodnú smernicu 2009/22/ES v platnom znení. Podľa návrhu zákona pôjde (obdobne, ako tomu bolo podľa pôvodnej úpravy v CSP) o konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, v ktorom bude súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, nekalé obchodné praktiky a iné porušenia ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa nezávisle od okolností konkrétneho prípadu. Inými porušeniami sa má na mysli čokoľvek, čo sa vymyká rámcu vymenovaných porušení, môže ísť napr. o nevýhodnú nováciu, nekalosti v predošlých zmluvách, posudzovanie absolútnej neplatnosti zmlúv, a pod. Základným rozdielom medzi konaním o vydanie nápravného opatrenia a konaním o abstraktnej kontrole je to, že v konaní o abstraktnej kontrole nie je potrebné (ani podmienkou), aby išlo o konkrétne porušenie práv konkrétneho spotrebiteľa, a teda tento nemusí byť účastníkom konania. Ide o dosiahnutie horizontálneho účinku, kedy v prípade výroku súdu o neprijateľnosti zmluvných podmienok

alebo nekalých obchodných praktík alebo iných porušení ustanovení právnych predpisov, musí obchodník prestať tieto používať/uplatňovať, a to vo všetkých prípadoch.

K ods. 2

Žalobu podľa odseku 1 bude môcť proti obchodníkovi podať oprávnená osoba podľa tohto návrhu zákona, orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán podľa osobitného predpisu s právnou subjektivitou, podľa osobitného predpisu. Vzhľadom na to, že z aplikačnej praxe je známe, že orgány dozoru sa dozvedajú o nekalej činnosti obchodníkov z vlastnej činnosti, sú (okrem oprávnenej osoby) aj oni aktívne legitimovaní na podanie takejto žaloby. Z doterajšej praxe boli zaznamenané hlavne žaloby podané dohľadnými orgánmi, preto je vhodné ponechať im túto kompetenciu aj naďalej. Súčasťou žaloby bude písomný záznam o tom, že konzultácia podľa odseku 3 bola ukončená. Môžu nastať situácie, kedy obchodník vôbec nereagoval, alebo kedy neupustil od všetkých požadovaných nekalých činností v stanovenej lehote, čo je dôvodom na podanie žaloby. Za účelom vyššej právnej istoty by bolo vhodné, ak by v prípade, ak je to možné, bola zabezpečená účasť tretej osoby, čo bude na iniciatíve žalobcu prípadne obchodníka (napr. notár, mediátor, ombudsman, a pod.), ktorej prítomnosť môže byť prospešná pre uzavretie dohody a súčasne potvrdí svoju účasť a priebeh konzultácií.

K ods. 3

Pred podaním žaloby v konaní o abstraktnej kontrole budú mať oprávnená osoba, orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán povinnosť zaháji konzultácie s dotknutým obchodníkom s cieľom dosiahnuť, aby upustil od porušovania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. V prípade, ak obchodník do 14 dní od doručenia žiadosti o konzultáciu od porušovania neupustí, bude môcť oprávnená osoba, orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán bezodkladne podať žalobu. Pre uvedenú právnu úpravu, hoci ide o fakultatívne ustanovenie v smernici (EÚ) 2020/1828 – článok 8 ods. 4 sa zákonodarca rozhodol z dôvodu, aby poskytol priestor na dohodu pre obe budúce strany sporu s cieľom, aby sa upustilo od porušovania práv spotrebiteľov čo najskôr. Predkladateľ považuje lehotu 14 dní za tak krátku, že nemôže byť dôvodom na brzdenie budúceho súdneho procesu a súčasne sa môže v tejto krátkej lehote dohodnúť taký postup, ktorý bude smerovať k odstráneniu porušovania kolektívnych práv spotrebiteľov.

K ods. 4

Ako už bolo vyššie uvedené, pri podaní žaloby v konaní o abstraktnej kontrole sa nebude vyžadovať, aby boli spotrebiteľia zúčastnení v konaní. Oprávnená osoba, orgán dohľadu alebo samoregulačný orgán teda nebudú mať povinnosť preukázať skutočnú stratu alebo škodu individuálnych spotrebiteľov, ktorá im bola spôsobená porušením právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ani úmysel alebo nedbanlivosť zo strany obchodníka. Ide o zásadný rozdiel medzi konaním o vydanie nápravného opatrenia a konaním o abstraktnej kontrole s cieľom dosiahnuť horizontálny účinok ochrany práv spotrebiteľov.

K ods. 5n

Podľa odseku 5 nie je pojednávanie potrebné nariadovať. Inými slovami uvedené ustanovenie nie je koncipované tak, že z neho nevyplýva, že pojednávanie nie je možné v žiadnom prípade nariadiť. Súd bude môcť vždy podľa okolností veci zvážiť inak a pojednávanie nariadiť. Vzhľadom na to, že v tomto type konania ide hlavne o právne posúdenie veci, súd v zásade nebude musieť vo veci nariadiť pojednávanie. Ak však zváži, že je tak vhodné/potrebné urobiť, bude môcť pojednávanie nariadiť.

K ods. 6

Podľa odseku 6 sa ustanovenia § 22 (Výkon rozhodnutia) primerane použijú aj na konanie o abstraktnej kontrole. Vzhľadom na to, že výsledkom konania o abstraktnej kontrole bude rozhodnutie súdu, ktoré bude zaväzovať obchodníka k nepoužívaniu resp. odstráneniu neprijateľných zmluvných podmienok zo všetkých spotrebiteľských zmlúv a v prípade odmietnutia/nečinnosti obchodníka v tomto smere bude potrebné dosiahnuť aj vynútenie tohto rozhodnutia súdu, bude môcť žalobca (orgán dohľadu) postupovať pri vynucovaní obdobne, ako oprávnená osoba v prípade rozhodnutia o nápravnom opatrení.

K § 24

K ods. 1

V prípade, ak súd žalobe vyhovie, súčasťou výroku bude určenie neprijateľnosť zmluvnej podmienky, pričom znenie tejto zmluvnej podmienky výslovne uvedie. Prípadne vo výroku určí, že obchodná praktika je nekalá, alebo že došlo k porušeniu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. V opačnom prípade súd žalobu zamietne.

K ods. 2

Podľa odseku 2, ak súd určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky, určí, že obchodná praktika je nekalá alebo určí, že došlo k porušeniu právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, súčasne zakáže obchodníkovi používať túto zmluvnú podmienku alebo zmluvnú podmienku s rovnakým významom vo všetkých spotrebiteľských zmluvách alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, zakáže obchodníkovi používať nekalú obchodnú praktiku alebo zakáže obchodníkovi porušovať právne predpisy na ochranu spotrebiteľa. Ide o mechanizmus horizontálneho účinku.

K § 25 (Účinky rozhodnutia)

Rovnako, ako v prípade konania o vydanie nápravného opatrenia, aj v prípade konania o abstraktnej kontrole je výrok právoplatného rozhodnutia záväzný. Rozdiel je v tom, že v konaní o abstraktnej kontrole má rozhodnutie účinky erga omnes. Inými slovami, toto rozhodnutie bude dopadať na všetky zmluvy a zmluvné podmienky, ktoré boli označené za neprijateľné, a ktoré nebude môcť žalovaný obchodník ďalej uplatňovať. Súčasne je potrebné uviesť, že právoplatné rozhodnutie v tomto konaní o neprijateľnosti zmluvnej podmienky nezakladá res iudicata s ohľadom na žalobu v konaní o vydanie nápravného opatrenia, rovnako tak ani v prípade individuálnej žaloby, a to ani ak pôjde o totožné /napadnuté zmluvné podmienky. V týchto typoch žalôb však môže žalobca poukázať na vec rozhodnutú v konaní o abstraktnej kontrole ako na vec, ktorá je obdobná. Rovnako by nemôže, pretože okruh účastníkov nie je rovnaký a pod. (k tomu viď napr. uznesenie NS SR č. 5 Cdo 120/2019).

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

K § 26 (Spoločné ustanovenia)

K ods. 1

Ustanovuje sa, že počas konania o vydanie nápravného opatrenia nebude plynúť premlčacia doba prihláseným spotrebiteľom, pokiaľ pôjde o ich individuálne nároky voči žalovanému. Táto úprava má za cieľ zachovať procesné právo na prípadné podanie individuálnej žaloby

spotrebiteľom, ktorí sa zapojili do žaloby o vydanie nápravného opatrenia, a to po celú dobu súdneho konania.

K ods. 2

Pokiaľ ide o premlčanie individuálnych nárokov spotrebiteľov, je potrebné upraviť nielen situácie, kedy budú podané žaloby o vydanie nápravného opatrenia, ale aj žaloby v rámci konania o abstraktnej kontrole. Preto sa v odseku 2 upravuje, že počas konania o abstraktnej kontrole neplynie premlčacia doba vo vzťahu k právam spotrebiteľov zodpovedajúcim nápravným opatreniam, ak vychádzajú z porušenia, ktoré bolo predmetom konania o abstraktnej kontrole.

K § 27

K ods. 1

Právna úprava zavádza povinnosti vo vzťahu k MH SR, ktoré bude povinné notifikovať Európskej komisii oprávnené osoby zapísané v zozname (prvý krát do 26. decembra 2023) a všetky zmeny vykonané v zozname. Je dôležité, aby zoznam oprávnených osôb, ktorý bude k dispozícii aj pre cezhraničné situácie, bol podľa možnosti čo najaktuálnejší a aby subjekty tam uvedené spĺňali všetky kritériá stanovené návrhom zákona/smernicou (EÚ) 2020/1828 a aby boli spôsobilé na podávanie žalôb.

Ďalej bude plniť úlohy národného kontaktného miesta na účely monitorovania oprávnených osôb, podporovať a uľahčovať spoluprácu medzi oprávnenými osobami a zabezpečovať výmenu a šírenie ich najlepších postupov a skúseností pri riešení vnútroštátnych a cezhraničných porušení právnych predpisov.

Taktiež bude oznamovať Európskej komisii (prvýkrát do 26. júna 2027) a potom každý rok informácie potrebné na prípravu správy podľa článku 23 ods. 1 smernice (EÚ) 2020/1828 (Monitorovanie a hodnotenie), podľa ktorého Európska komisia najskôr 26. júna 2028 vykoná hodnotenie cit. smernice a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Komisia v správe posúdi najmä rozsah pôsobnosti smernice (EÚ) 2020/1828 a to aj z hľadiska právnej istoty:

1. počet a druh konaní o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ktoré boli skončené pred súdmi,
2. druh porušení právnych predpisov EÚ a strany uvedených konaní o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov;
3. výsledkoch konaní o žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov uvedených v bodoch 2. a 3.

K ods. 2 až 4

V odseku 2 sa upravuje vzťah subsidiarity vo vzťahu k Občianskemu zákonníku vo všeobecnosti.

V odseku 3 sa upravuje vzťah subsidiarity vo vzťahu k správneho poriadku, ktorý sa bude vzťahovať na zápis do zoznamu a na vyčiarknutie zo zoznamu oprávnených osôb a naopak na postup oprávnených osôb sa nebude vzťahovať.

Podľa odseku 4 sa na konanie o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov bude primerane vzťahovať CSP.

K § 28 (Prechodné ustanovenia)

K ods. 1

Prechodné ustanovenie upravuje, že ustanovenia návrhu zákona sa použijú na konania o žalobe na ochranu kolektívnych záujmov začaté po 25. júni 2023, kedy vstúpi návrh zákon do účinnosti.

K ods. 2

Zavádza sa pravidlo, podľa ktorého postup podľa návrhu zákona nemožno uplatniť na porušenie, ktoré vzniklo do 24. júna 2020, a teda skôr ako tri roky pred účinnosťou návrhu zákona.

K ods. 3

Uvedený odsek upravuje, že úprava v § 26 sa použije len na porušenie, ktoré vzniklo po účinnosti návrhu zákona. Uvedená úprava sa týka plynutia premlčacej doby spotrebiteľov, pokiaľ pôjde o ich individuálne nároky voči žalovanému v prípade oboch druhov žalôb podľa návrhu zákona.

K § 29 (Transpozičné ustanovenie)

V rámci záverečných ustanovení sa uvádza, že návrhom zákona sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe, čím je myslená smernica (EÚ) 2020/1828.

K Čl. II

(Civilný sporový poriadok)

K bodu 1 (§ 31)

Vypúšťa sa kauzálna príslušnosť súdov pre spory zo žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, ktorá bola upravená v CSP. Uvedená právna úprava je premietnutá do § 9 návrhu zákona, pričom na konanie v sporoch zo žalôb na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov budú príslušné Mestský súd Bratislava IV pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre, Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne a Mestský súd Košice pre obvody Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove. Odvolacie súdy budú príslušné podľa § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

K bodu 2 (druhý oddiel v tretej časti druhej hlave)

Vypustenie druhého oddielu v tretej časti druhej hlave prvom diele CSP predstavuje vypustenie § 301 až 306 a vyplýva zo skutočnosti, že predkladaný návrh zákon je transpozíciou smernice (EÚ) 2020/1828, ktorá subsumuje aj smernicu 2009/22/ES v platnom znení, ktorou bol inštitút konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach do CSP zavedený. Keďže tento inštitút (konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach) je súčasťou predkladaného návrhu zákona (§ 23 až 25), z dôvodu odstránenia duplicity je potrebné túto úpravu vypustiť zo súčasného znenia CSP.

K bodu 3 (Prechodné ustanovenie)

Nové prechodné ustanovenie (§ 471d) sa vysporiadava s konaniami o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, ktoré boli začaté a právoplatne neskončené do 24. júna 2023, pričom tieto sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 24. júna 2023. V súvislosti s novo zavedenou tzv. súdnou mapou toto nebude platiť, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

K bodu 4 (Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie)

V súvislosti so zrušením smernice 2009/22/ES v platnom znení novou smernicou (EÚ) 2020/1828, dochádza k jej nahradeniu preto je potrebné v Prílohe Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie znenie aktualizovať (nahradiť starú smernicu novou), a teda vypustiť ôsmy bod a doterajší deviaty označiť ako ôsmy bod a uviesť v ňom novú smernicu (EÚ) 2020/1828.

K Čl. III

(zákon o súdnych poplatkoch)

K bodu 1

S cieľom uľahčiť prístup k spravodlivosti a odľahčiť oprávnené osoby od finančnej záťaže v súdnom konaní sa zavádza ďalšia z výnimiek - oslobodenie od súdneho poplatku pre oprávnené osoby oprávnené podávať vnútroštátne a cezhraničné žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov.

K bodu 2

Vzhľadom na to, že v § 9 odseku 10 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov o súdnych poplatkoch je odkaz na prílohu zákona, je potrebné vykonať legislatívnu zmenu v názve na tento odkaz (premenovať ju na prílohu č. 1).

K bodu 3

V súvislosti so zrušením smernice 2009/22/ES v platnom znení novou smernicou (EÚ) 2020/1828, dochádza k jej nahradeniu preto je potrebné zaviesť ďalšiu Prílohu Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie a uviesť v nej smernicu 2009/22/ES, ktorou sa zavádza nová právna úprava v bode 1 (oslobodenie od súdneho poplatku pre oprávnené osoby oprávnené podávať vnútroštátne a cezhraničné žaloby na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov).

K Čl. IV

(zákon o ochrane spotrebiteľa)

V súvislosti so zrušením smernice 2009/22/ES v platnom znení novou smernicou (EÚ) 2020/1828 je potrebné zmeniť Prílohu č. 2 (Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie) a aktualizovať jej znenie (vypustiť starú smernicu).

K Čl. V

(zákon o službách na vnútornom trhu)

V súvislosti so zrušením smernice 2009/22/ES v platnom znení novou smernicou (EÚ) 2020/1828 je potrebné zmeniť Prílohu (Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie) a aktualizovať jej znenie (vypustiť starú smernicu).

K Čl. VI

(zákon o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu)

V súvislosti so zrušením smernice 2009/22/ES v platnom znení novou smernicou (EÚ) 2020/1828 je potrebné zmeniť Prílohu č. 6 (Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie) a aktualizovať jej znenie (vypustiť starú smernicu).

K Čl. VII

(zákon o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže)

Vzhľadom na to, že podľa zákona č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže sú hájené len individuálne záujmy, zákonodarca pristúpil k uvedenej úprave, čím možno dosiahnuť horizontálny účinok v prípade poškodzovania kolektívnych záujmov práv spotrebiteľov v oblasti porušovania práv hospodárskej súťaže.

K Čl. VIII

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje delená, pričom zákon nadobúda účinnosť 1. júna 2023, okrem čl. I § 1 až 4 a § 9 až 29 a čl. II až čl. VII, ktoré nadobúdajú účinnosť 25. júna 2023, vzhľadom na to, že od 25. júna 2023 sa majú uplatňovať právne predpisy, ktorými sa transponuje smernica (EÚ) 2020/1828.

V Bratislave, dňa 22. februára 2023.

Eduard Heger, v.r.
predseda vlády
Slovenskej republiky

Viliam Karas, v.r.
minister spravodlivosti
Slovenskej republiky